

Bijbelstudieboekje 12- Elia

Leidingdeel

1. In Zarfath

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: 1 Koningen 17:8-24

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Kies bijvoorbeeld een gedeelte over Gods zorg, zoals Mattheus 6:25-27. Ga hierover kort in gesprek met de kinderen. Waar maak jij je zorgen over? Wat zegt de Heere? Gods zorg gaat soms op een heel wonderlijke manier.

Doel

De kinderen

1. *weten* hoe de Heere voor Elia zorgt tijdens de droogte in Israël;
2. *beseffen* dat de God die wonderen deed in de tijd van Elia, betrouwbaar is en ook nu voor ons zorgt;
3. *kunnen* benoemen over welke wonderen ze hebben gehoord uit het leven van Elia.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 33:10	Zijn machtig' arm beschermt de vromen
Psalm 34:5	Vreest, vreest Hem t' allen tijd
Psalm 111:2	Des HEEREN werken zijn zeer groot
Psalm 111:3	Hij maakte, Hij Die heerlijk is
Psalm 146:3	Zalig hij die, in dit leven
Psalm 146:5	't Is de HEER', Die 't recht der armen

Gele zangbundel	Als g' in nood gezeten
Gele zangbundel	Roept uit aan alle stranden
Gele zangbundel	Zoekt eerst het Koninkrijk van God

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC vr/a 54	Van de heilige, algemene Christelijke kerk
HC vr/a 125	De vierde bede: 'Geef ons heden ons dagelijks brood'

Exegese 1 Koningen 17:8-24

Focus

De HEERE zorgt voor Zijn profeet Elia en gebruikt daarvoor een heidense vrouw, die zelf gezegend wordt door de aanwezigheid van Elia.

Omschrijving focus

- De HEERE houdt Elia in leven in de tijd van hongersnood.
Toepassing: God zorgt voor Zijn dienstknechten. Hij laat Zijn knechten en Zijn kinderen nooit in de steek.
- De HEERE gebruikt een heidense vrouw om voor Elia te zorgen.
Toepassing: De HEERE bestuurt niet alleen het leven van christenen, maar ook van niet-christenen. Hij kan ongelovigen gebruiken om voor Zijn kinderen te zorgen.
- De HEERE laat bij de weduwe in Zarfath zien dat Hij beschikt over het voedsel en zelfs over het leven, niet Baäl.
Toepassing: Wij vergeten vaak dat de HEERE ons eten en drinken geeft en dat Hij ervoor zorgt dat we in leven zijn, maar zo is het wel! Hij zorgt voor ons en gebruikt daar allerlei middelen voor.
- De weduwe wordt door de HEERE gezegend, doordat ze op een wonderlijke manier elke dag te eten heeft, maar ook doordat ze komt tot de belijdenis dat Elia een man Gods is en dat het woord van de HEERE, de God van Israël, waar is.
Toepassing: De HEERE kan niet alleen in het geestelijke, maar ook in het tijdelijke leven wonderen doen. Hij wil dat we dit geloven en wil dat we Hem hiervoor erkennen. Tegelijk is het niet genoeg om alleen te weten van wonderen in het tijdelijke leven. We moeten leren dat alles wat de HEERE in Zijn Woord spreekt, betrouwbaar is, dat we de HEERE kunnen vertrouwen.

Achtergrondinformatie

Het prachtige rijk van koning Salomo is ten onder gegaan, omdat Salomo aan het einde van zijn leven in zonden viel. Als straf op zijn zonden viel zijn rijk uiteen in twee rijken (1 Kon. 11:9-13). Zo ontstonden het rijk Israël en het rijk Juda. Koning Jerobeam I, de eerste koning van Israël, liet het volk zondigen door twee gouden kalveren te maken (1 Kon. 12:28). De zevende koning van Israël heette Achab. We lezen van hem: "En Achab, de zoon van Omri, deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN, meer dan allen die vóór hem geweest waren." Hij was de allerzondigste koning! Waarom was hij dat? Omdat hij trouwde met een buitenlandse vrouw, Izébel, die de Baäl diende en omdat Achab deze afgod ook ging dienen. Hij bouwde zelfs een tempel voor Baäl (1 Kon. 16:32). Ook diende hij de godin Ashera (1 Kon. 16:33; voor "een bos" staat eigenlijk "Ashera").

Wat was Baäl voor god? Baäl was de god van de Sidoniërs of Phoeniciërs, een volk dat ten noorden van Israël woonde. Deze god werd vereerd als god van de vruchtbaarheid. Men geloofde dat hij zorgde voor regen en zo voor de groei op het land en dus voor leven. Izébel was de dochter van Eth-Baäl, wat betekent: 'Baäl bestaat'.

De HEERE accepteert niet dat Zijn volk, het volk waarmee Hij Zijn verbond gesloten had, de afgod Baäl gaat dienen. Hij is zo genadig, dat Hij een profeet naar Achab stuurt, om zo het volk weer naar Hem terug te brengen: Elia, een man uit Thisbe. De naam Elia betekent 'de HEERE is mijn God' en vat de boodschap van Elia goed samen. Elia zweert voor Achab dat er geen dauw of regen vallen zal dan alleen als hij zal zeggen dat het weer gaat regenen (1 Kon. 17:1). Hiermee laat de HEERE zien dat Hij het voor het zeggen heeft. Hij bepaalt of het regent of niet – niet Baäl! Vervolgens zegt de HEERE tegen Elia dat hij naar het onherbergzame gebied bij de beek Krith moet gaan om zich te verbergen voor de koning, die hem anders zou kunnen doden. Daar blijft Elia in leven doordat de HEERE zorgt dat de raven hem elke morgen en elke avond brood en vlees brengen en doordat hij kan drinken uit de beek. De HEERE beschikt over eten en drinken – niet Baäl! Maar na een tijd van droogte is de beek uitgedroogd.

Exegese per vers

Vers 8-9

De HEERE spreekt tot de profeet Elia. Hij geeft hem de duidelijke opdracht om naar Zarfath te gaan, een dorpje dat hoort bij Sidon. Sidon is het gebied waar de god Baäl wordt vereerd. Elia moet als het ware naar het hol van de leeuw! Juist in dat gebied gaat God zijn knecht Elia in leven houden. Elia moet daar gaan wonen. De HEERE maakt Zijn knecht duidelijk dat er daar voor hem gezorgd zal worden. Er is een weduwe die hem daar zal onderhouden. De HEERE heeft dus zelfs de macht over mensen die de Baäl dienen.

Vers 10

Elia gehoorzaamt de HEERE en gaat naar Zarfath. Direct als hij de stad binnenkomt, bij de stadspoort, ziet hij dat er een weduwe hout is aan het sprokkelen. Dat betekent misschien wel dat ze het erg arm heeft. Aan haar kleding ziet Elia dat ze een weduwnaar is; ze heeft geen man meer (zie Gen. 38:14, 19). Weduwen waren in die tijd erg arm. Misschien heeft Elia zich afgevraagd waarom nu juist een van de armste mensen voor hem moet zorgen in een tijd van hongersnood. Later zou blijken dat de HEERE deze arme weduwe juist wil redden door Elia naar haar toe te sturen. Elia weet dus wel dat deze vrouw een weduwe is, maar hij weet niet dat dit de vrouw is die de HEERE voor hem wil laten zorgen. Daarom vraagt hij aan haar om beetje water, om erachter te komen of ze bereid is hem te helpen.

Vers 11-12

De vrouw gaat direct water halen. Blijkbaar is ze die vrouw die de HEERE bedoelde. Maar Elia roept haar na: 'Neem ook een stuk brood voor me mee!' Vanwege de droogte is er hongersnood; Elia vraagt daarom om een beetje water en om een stuk brood – niet veel. Maar dat stuk brood kan de weduwe zelfs niet geven. Ze zweert bij "de HEERE, uw God" (vs. 12), net als Elia dat deed voor Achab (vs. 1). Hoe het kan dat de vrouw, die niet in Israël leeft, bij de God van Israël zweert, is niet zeker. De radeloze vrouw zegt dat ze niet eens een koek meer heeft ("koek" betekent hier 'rond brood'). Het enige wat ze in huis heeft, is een beetje meel in een kruik en een beetje olie in een fles. Daar gaat ze wat eten van maken voor haar enige zoon en voor zichzelf en daarna zal ze van honger moeten sterven. De hongersnood heeft ook hier in Zarfath, een dorp waar Baäl wordt aanbeden, hard toegevoerd. En dat allemaal als gevolg van Elia's profetie... Hoe kan Gods belofte nu uitkomen? De HEERE had Elia beloofd dat deze weduwe in Zarfath voor Elia zou zorgen. Want Elia had zelf ook geen eten en drinken! Hoe moet het nu verder met Elia?

Vers 13-14

Elia antwoordt de vrouw, die hem zojuist haar ontzettende zorgen heeft verteld, door haar te bemoedigen: "Vrees niet"! Ze moet niet bezorgd zijn, maar eenvoudigweg doen waar hij om vroeg. Elia zegt tegen haar dat ze die kleine koek van haar laatste voorraden moet maken en die koek aan hem moet geven. Daarna mag ze voor zichzelf en voor haar zoon eten maken. De vrouw zal zijn geschrokken. 'Na het maken van die koek zijn mijn voorraden op! Waarom zegt deze man Gods dit? Ik heb hem toch verteld dat ik nog maar genoeg heb voor één koek?' Veel tijd om deze vragen te stellen heeft ze niet. Want Elia gaat verder: "Want zo zegt de HEERE, de God van Israël". Elia geeft Gods woorden door aan deze heidense vrouw. En wat zegt de HEERE? Het meel gaat niet op, de olie gaat niet op, totdat de HEERE regen geeft. Wat een wonder! De nood van de vrouw is opgelost. De HEERE belooft dat er genoeg te eten zal zijn. Voor haar, voor haar zoon... en voor de profeet Elia. De HEERE had toch gezegd dat deze weduwe voor hem zou zorgen?

Vers 15-16

Wonderlijk was de profetie van de profeet Elia, even wonderlijk is de reactie van de weduwe. Want zij, die niet eens geloofde in de HEERE, gelooft het woord van de HEERE en gehoorzaamt de profeet van de HEERE. Ze doet precies wat Elia haar opdroeg. Eerst maakt ze een broodkoek voor Elia en vervolgens bakt ze brood voor haar en haar huis (haar gezin, dat wil zeggen, haar zoon). Het wonder, door de profeet beloofd, gebeurt. Er blijft steeds een beetje meel in de kruik en telkens blijft er wat olie in de fles. Het Woord van de HEERE is waar. Dat bleek toen Elia droogte voorspelde en de droogte kwam, dat bleek toen de HEERE Elia beloofde dat een weduwe uit Zarfath voor hem zou zorgen en deze weduwe dat ook wilde en dat blijkt hier, nu de HEERE de arme weduwe naar Zijn woord meel en olie blijft geven. Het valt op dat de vrouw nog niet duidelijk getuigt dat ze gelooft in de HEERE, de God van Elia en de God van Israël. Later komt ze wel tot een rijke belijdenis; daar gebruikt de HEERE zorgen in haar leven voor.

Vers 17-24

De HEERE laat iets ernstigs gebeuren in het leven van de weduwe: haar enige zoon wordt ernstig ziek en sterft uiteindelijk (vs. 17). Elia, die nog steeds bij de weduwe woont, krijgt het van haar te horen. Ze zegt als het ware tegen hem: 'Hoe heb ik het met u?' Ze is diep teleurgesteld in deze man Gods en verdenkt hem ervan dat hij er de schuld van is dat haar zoon is gestorven. Ze denkt dat Elia ervoor gezorgd heeft dat haar zonden gestraft worden en dat de straf de dood van haar zoon is (vs. 18). Elia reageert niet met woorden op haar verwijt, maar met daden. Hij brengt haar dode zoon naar boven, legt hem op zijn bed (vs. 19) en bidt tot God. Hij legt de HEERE zijn nood voor. Hij weet dat de HEERE alles regeert en dus ook de dood van deze zoon van de weduwe had kunnen voorkomen. Daarom vraagt hij aan Hem waarom Hij dat deed: 'HEERE, deze weduwe zorgt toch goed voor me? Waarom hebt U nu haar zoon laten sterven?' (vs. 20). Daarna strekt hij zich drie keer uit over het kind (een symbolische handeling) en roept tot God, of Hij het leven ('de ziel') van het kind weer wil geven (vs. 21). De HEERE verhoort zijn gebed! Het kind wordt levend (vs. 22). Elia brengt de zoon terug naar zijn moeder (vs. 23). De weduwe, die diep teleurgesteld was in de man Gods en gevoelens van woede had, verwondert zich. Ze uit zich in een bijzondere belijdenis: "Nu weet ik dit, dat gij een man Gods zijt, en dat het woord des HEEREN in uw mond waarheid is." Twee dingen heeft ze geleerd: Elia is echt een profeet, een man Gods (1). En: het woord van de HEERE, de God van Israël, is waar (2). Eigenlijk zegt ze daarmee: Elia, jouw God, de HEERE, is God!

Vertelschets

Begin

Wat is die mevrouw daar ijverig bezig! Wat is ze aan het doen? Wie is die mevrouw? Als we wat beter naar haar kijken, zien we dat ze verdrietig kijkt. Ze heeft zorgen, dat zie je aan haar gezicht. Je ziet aan haar kleren dat ze een weduwnaar is. Ze heeft al een poosje geen man meer. Dat is verdrietig!

Gebukt loopt deze mevrouw over straat. Kijk eens, ze raapt stukken hout op. Dat hout kan ze goed gebruiken. Daar kan ze vuur mee maken. Daar kan ze later brood mee bakken. Nee, veel brood zal ze niet kunnen bakken. Want haar meel en haar olie is bijna op!

Weten jullie wie deze mevrouw ook ziet? Elia ziet haar! En Wie nog meer? De Heere ziet haar ook! De Heere stuurt Elia naar haar toe. En dan zal deze mevrouw niet langer arm zijn. Luister maar!

Gods opdracht voor Elia

- Het heeft al een lange tijd niet geregend. De beek Krith, waar Elia is, droogt uit. Elia kan nu niet meer drinken uit de beek. Dan krijgt Elia de opdracht van de Heere om naar Zarfath te gaan. Daar zal een weduwe voor hem zorgen. In Sidon, waar het dorpje Zarfath ook bij hoort, dienen de mensen de Baäl. Wil de Heere Elia daar nu heen sturen?

Ontmoeting tussen de weduwe en Elia

- De weduwe in Zarfath is nog steeds bezig met het verzamelen van hout. Er komt een vreemdeling aanlopen. Die vraagt haar om water. Ze stopt meteen met haar werk en gaat water halen. Als ze wegloopt, roept de vreemdeling haar na of ze ook een stuk brood voor hem mee wil nemen.
- De weduwe zegt dat ze alleen nog een klein beetje meel en olie heeft om een koek voor haar en haar zoon te maken.

Het wonder van het meel en de olie

- Elia zegt tegen de weduwe dat ze van het meel en de olie een koek voor hem moet maken. *Vreest niet! Vertrouw op de HEERE, de God van Israël! Hij is de God van wonderen! Want: Het meel van de kruik zal niet verteerd worden, en de olie van de fles zal niet ontbreken, totdat het weer zal gaan regenen.* En zo gebeurt het. De weduwe maakt koeken, zoveel dat zij, haar zoon, en Elia ervan kunnen eten, totdat het weer gaat regenen in Israël! Telkens blijft er een beetje meel in de kruik over en een beetje olie in de fles. *De Heere had toch gezegd dat de weduwe voor Elia zou zorgen? Hij doet wat Hij zegt!*

Het wonder van de opwekking van de zoon

- De zoon van de weduwe wordt erg ziek. Hij sterft. De weduwe geeft Elia de schuld. 'Man Gods, wat heb ik met u te doen?' De God van Elia zou toch juist voor haar kunnen zorgen? Nu vertrouwt ze Elia ook niet meer.
- Elia brengt de dode jongen naar boven en legt hem op zijn bed. Hij bidt tot zijn God of Hij de jongen weer levend wil maken. Daarna gaat hij zelf op het lichaam van de jongen liggen. Dit doet hij drie keer.
- Het kind wordt weer levend! Elia brengt hem bij zijn moeder. 'Uw zoon leeft weer!'

De belijdenis van de weduwe

- De weduwe is beneden aan het wachten. Wat is ze verdrietig. Opeens hoort ze Elia weer aankomen. Maar niet alleen Elia komt eraan, ook haar zoon! Hij leeft weer! Is het echt waar? Ze kan het bijna niet geloven. Ze wist wel dat Elia een profeet was, maar nadat haar zoon was gestorven ging ze hier toch weer aan twijfelen. Maar nu weet ze het weer zeker. 'Nu weet ik, dat gij een man Gods zijt, en dat het woord des HEEREN in uw mond waarheid is.'
- Ze heeft twee dingen geleerd: Elia is echt een profeet, een man Gods (1). En: het woord van de HEERE, de God van Israël, is waar (2). Eigenlijk zegt ze daarmee: Elia, jouw God, de HEERE, is God!

Slotzin

De God van Elia leeft nog! Het meel en de olie raakten niet op. Weet je wat ook nooit op kan raken? Zijn goedheid en genade. Is de God van Elia ook jouw God?!

Antwoorden Bijbelstudie

1. Eigen antwoorden bij de vraag hoe de Heere vandaag voor jou gezorgd heeft. Stimuleer de kinderen om zoveel mogelijk dingen op te schrijven. Dan gaan ze nadenken over 'kleinere' dingen en worden ze zich er meer van bewust. Eventueel kun je de kinderen de antwoorden laten opschrijven met een stift op grote vellen.

God zorgt voor de weduwe. Mogelijke antwoorden:

Hij stuurt Elia, precies op tijd – Meel en olie raken niet op – geeft haar haar zoon terug (een kind hebben geeft zekerheid van zorg in de tijd dat je ouder wordt. Haar man leefde niet meer, dus wat de toekomst betreft betekent haar zoon veel.)

2. Antwoord: ELIA DE MAN GODS
 1. Elia is bij de beek **Krith** (3).
 2. De raven brengen hem **vlees** (2).
 3. Elia moet naar een weduwe in **Zarfath** (5).
 4. Een vrouw die geen man meer heeft noemen we een **weduwe** (2).
 5. Elia vraagt of de vrouw water en **brood** (5) wil halen.
 6. Het **meel** (3) en de olie zijn bijna op.
 7. De weduwe is erg **arm** (3).
 8. Als de jongen is gestorven gaat Elia **bidden** (6).
 9. Elia brengt de jongen naar zijn **slaapkamer** (3).
 10. De weduwe geeft Elia de **schuld** (1) van het sterven van haar zoon.
 11. De jongen wordt weer **levend** (6).
 12. Elia is een **profeet** (3).
 13. De vrouw **gelooft** (1) nu dat Elia een profeet van de ware God is.

Je kunt de antwoorden ook in kleine groepjes in laten vullen. Als ieder groepje een leidinggevende heeft, kun je over de uitkomst in gesprek.

Waarom wordt Elia zo genoemd? Hoe wist Elia steeds wat hij moest zeggen of doen?

Als het puzzelen van de uitkomst lastig is, kan dat ook plenair op een groot bord/vel papier. Welke woorden kun je ervan maken?

Op laat ze zelf schuiven en puzzelen door de letters op bijvoorbeeld post-its te schrijven.

3. Rebus: Wees niet bezorgd.
Dit lijkt op de woorden: 'Zijt niet bezorgd voor uw leven' uit Mattheüs 6:25.
Onze ziel is belangrijker dan ons lichaam. Het lied 'Zoekt eerst het Koninkrijk van God' past hier goed bij.
In het leven met God mag je ook vertrouwen dat Hij dan ook voor je zorgt als het gaat om kleding en voedsel.
4. Gesprek over het helpen van hulpbehoevende mensen in de buurt.
Vraag door op de antwoorden. Wat kun je doen? Bij wie? Moet je er altijd iets voor krijgen? Waardoor lukt helpen vaak niet?
5. Antwoord van het doolhof: Wilt u water en brood voor mij halen zodat ik iets kan eten en drinken?
De vrouw schrok hiervan. Ze had al zo weinig eten voor zichzelf. Maar een profeet weigeren kon eigenlijk ook niet. Wat moet ze doen?

Woordzoeker

Achterin het Bijbelstudieboekje is een woordzoeker opgenomen. Iedere Bijbelstudie geef je de kinderen enkele woorden. Deze mogen ze opschrijven en opzoeken.

Bij Bijbelstudie 1 zijn het de woorden:

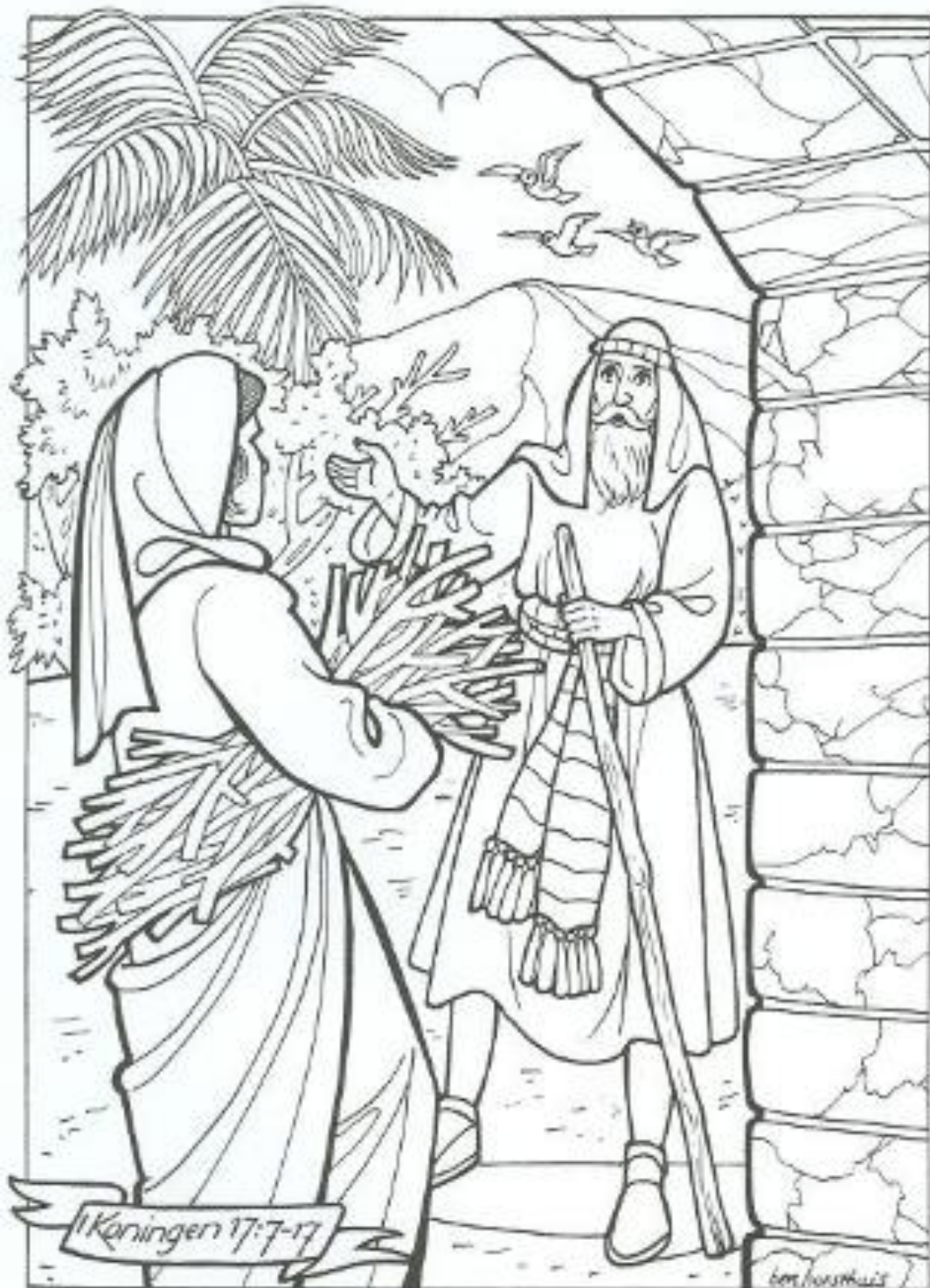
Kruik / meel / profeet / wonder / Zarfath / zorgen

Verwerking

Maak je eigen boekenlegger!

Houd jij ook zo van lezen? Maak je eigen boekenlegger voor in je leesboek of gebruik hem voor je Bijbel.

- Kleur de kleurplaat en plak hem op karton.
Eventueel eerst plastificeren of lamineren.
Maak met een perforator een gaatje, zodat de kinderen er een lintje aan vast kunnen maken.
- Of geef de kinderen een rechthoekige boekenlegger met een mooie randversiering.
Laat de kinderen in het midden de tekst 'Wees niet bezorgd' schrijven.

Elia bij de weduwe te Zarfath

2. Op de berg Karmel

Bijbelgedeelte om te lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: 1 Koningen 18:21-46

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Bijvoorbeeld:

Hieronder staan drie teksten. Laat een deel van de kinderen de eerste tekst opzoeken. Een deel de tweede tekst en een deel de derde tekst.

Deuteronomium 6:4	Hoor Israël, de HEERE onze God is een enig HEERE.
Markus 12:29	En Jezus antwoordde hem: Het eerste van al de geboden is: Hoor, Israël, de Heere onze God is een enig Heere.
Mattheüs 4:10	Toen zeide Jezus tot hem: Ga weg, satan; want er staat geschreven: De Heere uw God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen.

Laat van elke groep iemand de tekst lezen. Wat valt je op? Waar gaat het over?

Antwoorden: Er is één God. God in de hemel. Al het andere wat je belangrijker vindt, is geen God. God wil jou helemaal.

Doel

De kinderen

1. *weten* dat er maar één God is
2. *beseffen* dat de Heere ook een keuze vraagt van ons hart om Hem te dienen
3. *kunnen* aangeven hoe je in je leven kunt laten zien dat je de Heere dient

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Tien Geboden:2	Ik ben de HEER, uw God en Koning
Psalm 81:12	Opent uwen mond
Psalm 81:13	Maar Mijn volk wou niet naar Mijn stemme horen
Psalm 123:1	Ik hef tot U, Die in de hemel zit
Gele zangbundel	'k Stel mijn vertrouwen, op de Heer' mijn God
Ook uit de mond der kinderen	Achab buigt voor Baäl neer
Ook uit de mond der kinderen	De Heere zorgt voor ons

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC vr/a 94 en 95	Geen andere goden dienen
HC vr/a 116	Hoopvol bidden en het verkrijgen van Gods beloften
NGB art. 1	Er is maar één God

Exegese 1 Koningen 18:21-46

Focus

De HEERE laat door middel van de profeet Elia op de berg Karmel zien dat niet Baäl, maar Hij God is, waarna het volk ervoor kiest om niet Baäl, maar de HEERE na te volgen.

Omschrijving focus

- De HEERE laat zien dat Hij en niet Baäl God is.
Toepassing: De strijd tussen de HEERE en de afgoden wordt ook nu nog gestreden. De HEERE is de enige, echte God, maar vaak zijn Zijn knechten maar met weinig en zijn er veel meer mensen die de afgoden dienen. In het politieke leven zien we iets van deze strijd in het voortdurende gevecht tussen christelijke en niet-christelijke partijen. Ieder persoonlijk heeft ook te kampen met afgoden, dingen die even belangrijk of zelfs belangrijker zijn dan de HEERE, maar soms laat de HEERE in Zijn genade op een bijzondere manier zien: 'Ik, de HEERE, ben God!'
- De HEERE gebruikt Zijn profeet Elia hiervoor.
Toepassing: Soms wil de HEERE Zijn knechten gebruiken om wonderen uit te werken. In zichzelf hebben ze geen kracht, maar dat is juist hun kracht. Want ze laten zien helemaal afhankelijk te zijn van de HEERE. Hem roepen zij aan, met verwachting. Zulke mensen gebruikt God om grote dingen te doen!
- Het volk, dat eerst zowel Baäl als de HEERE wilde dienen, erkent nu de HEERE als God.
Toepassing: Wij kunnen zo halfslachtig zijn in het dienen van de HEERE. Vaak hinken we op twee gedachten: we willen aan de ene kant wel christelijk zijn, aan de andere kant moet het ons niet te veel kosten. De HEERE accepteert dat niet. Hij wil dat we heel ons hart aan Hem geven. Als God in de preek of doordat er iets ergs gebeurt in ons leven aan ons duidelijk heeft gemaakt dat het zo niet langer kan, wil Hij dat we ons opnieuw aan Hem toewijden.

Achtergrondinformatie

In 1 Koningen 17, 18 en 19 wordt de confrontatie tussen Baäl en de HEERE (JHWH = Jahweh), de God van Israël, beschreven. Hoofdstuk 17 kan worden beschouwd als een inleiding op de daadwerkelijke confrontatie. In dat hoofdstuk blijkt duidelijk dat de HEERE en niet Baäl God is. Dat blijkt uit het feit dat er droogte komt op het woord van de HEERE, droogte die Baäl niet kan tegenhouden. Dat blijkt ook als de HEERE Elia onderhoudt bij de beek Krith en hem onderhoudt bij de weduwe in Zarfath door ervoor te zorgen dat de meel en de olie niet opraken. Ten slotte blijkt dat als de HEERE door de profeet Elia de zoon van de weduwe opwekt uit de dood.

In hoofdstuk 18 komt de strijd tussen Baäl en de HEERE tot een hoogtepunt. In het derde jaar van de droogte spreekt de HEERE tot Elia en zegt Hij tegen hem dat hij naar Achab toe moet gaan. Hij moet tegen Achab vertellen dat de HEERE weer regen zal gaan geven. Er komt een eind aan Elia's eenzaamheid – hij moet in het openbaar gaan optreden. Elia gehoorzaamt. Als hij in Israël komt, ontmoet hij onverwachts Obadja, een godvrezende hofmeester van koning Achab. Blijkbaar zijn er nog steeds kinderen van God in Israël! Obadja vertelt dat Izébel, Achabs vrouw, de profeten van de HEERE uit wil roeien en dat hij daarom honderd profeten verstoopt heeft. Ook is er volop gezocht naar Elia zelf. Hij is dus niet voor niets gevlucht naar de beek Krith en later naar Zarfath... Elia wil dat Obadja tegen Achab vertelt dat hij er is. Eerst wil Obadja dat niet, maar nadat Elia zweert dat hij zich echt aan de koning zal laten zien, gaat Obadja naar Achab.

Achab begroet Elia onheilspellend: 'Ben jij het, die Israël in het ongeluk hebt gestort?' Hij bedoelt dat Elia er de schuld van is dat er zware hongersnood is in het land. Elia zegt dat Achab zelf Israël in het ongeluk heeft gestort, door de HEERE te verlaten en de Baäls te dienen. Hij zegt tegen Achab dat hij wil dat alle Israëlieten (waarschijnlijk bedoelt hij een vertegenwoordiging) bij elkaar komen op de berg Karmel, met de 450 profeten van de god Baäl en de vierhonderd profeten van de godin Ashera ("profeten van het bos"). Elia kiest waarschijnlijk voor de Karmel, omdat men geloofde dat de Baäl, de god van de regen, toch wel vooral in dit vochtige gebied zou heersen. Ook kan hebben meegespeeld dat er ruïnes van een altaar aanwezig waren (vs. 30). Achab doet wat Elia wil.

Exegese per vers

Vers 21

Elia gaat het volk van Israël toespreken. Het is niet toevallig dat hij juist tot het volk spreekt. Achab verdwijnt wat naar de achtergrond in de beschrijving van het gebeuren op de Karmel. Het gaat vooral om het volk Israël als geheel. Elia stelt een indringende vraag aan het volk: “Hoe lang hinkt gij op twee gedachten?” Hiermee bedoelt hij te zeggen: ‘Jullie willen de HEERE wel een beetje dienen, maar ook meegaan in de Baäldienst. Dat kan niet langer! Je moet een keuze maken tussen deze twee goden!’ ‘Het kan niet zo zijn’, vervolgt Elia, ‘dat zowel Baäl als de HEERE God is. Het is niet allebei waar. Als de HEERE God is, moet je Hem dienen. Is Baäl God, dan moet je Hem dienen.’ Elia wijst de zonde van het volk duidelijk aan: halfslachtigheid in het dienen van de HEERE, hun God. Hij plaats de beide goden duidelijk tegenover elkaar. Wat is de reactie van het volk op dit indringende verwijt? Niets. Het volk zwijgt. Het volk wil niet kiezen tussen de HEERE en Baäl en doet er daarom maar het zwijgen toe.

Vers 22-29

Elia doet een voorstel aan het zwijgende volk. Hij wil een confrontatie tussen de 450 Baälprofeten aan de ene kant en zichzelf, de enige overgebleven profeet van de HEERE, aan de andere kant. Elia bedoelt te zeggen dat hij de enige profeet van de HEERE is die nog in het openbaar kan optreden. Beide groepen moeten een var, dat is een jonge stier, kiezen, die op het altaar leggen en vervolgens de naam van hun god aanroepen om te vragen of hij vuur wil geven. “En”, zo zegt Elia, “de God Die door vuur antwoorden zal, Die zal God zijn.” Het volk antwoordt deze keer wel: “Dat woord is goed” (vs. 24). Elia stelt voor dat de Baälprofeten als eerste een stier kiezen, want, zegt hij spottend, ‘jullie zijn met veel’. Nadat de Baälprofeten hun stier hebben geofferd, smeken ze Baäl om vuur te geven en hun te antwoorden, “maar er was geen stem en geen antwoorder” (vs. 26). Als ze dat merken, gaan ze om het altaar dansen (de Statenvertaling vertaalt ‘springen op’). Elia maakt het nog wat erger door de spot ermee te drijven: ‘Misschien is Baäl op reis, of misschien slaapt hij!’ (vs. 27). Hij wil maar zeggen: ‘Die god van jullie stelt niets voor. Hij reageert niet eens!’ De profeten reageren op Elia’s gespot door zichzelf tot bloedens toe te snijden (vs. 28), maar niets baat. Na uren ligt de stier nog in stukken op het altaar – vuur is er niet... Baäl is er niet en de profeten van Baäl kunnen niet eens contact met hem krijgen, dat is duidelijk!

Vers 30-35

Dan is het Elia’s beurt. Hij mag laten zien of de HEERE God is. Als eerst roept hij het volk naar zich toe. Vervolgens herstelt hij een altaar van de HEERE. Dit is niet het altaar van de Baälprofeten, maar een ander altaar dat eerder vernield was. Elia repareert het altaar weer (vs. 30) en gebruikt daar twaalf stenen voor, een symbool van de twaalf stammen van Israël (vs. 31). Daarmee verwijst hij naar Jakob, de stamvader van het volk Israël, tot wie de HEERE bij Pniël had gezegd: ‘Uw naam zal Israël zijn’ (Gen. 32:28). Ook verwijst hij hiermee naar Mozes, die eerder iets dergelijks had gedaan (Ex. 24:4). Zo laat Elia zien dat Israël, hoewel gescheurd in twee rijken, nog steeds als geheel het verbondsvolk is, het volk met wie de HEERE als het ware getrouwd was. Vervolgens maakt Elia een brede goot om het altaar heen, legt hij hout en de stier op het altaar en laat hij wel drie keer vier (12: verwijzing naar de twaalf stammen) kruiken met water over het altaar lopen, zodat zelfs de goot vol water komt te staan (vs. 32-35). Waarschijnlijk was er vlakbij de Karmel een bron, zodat Elia aan water kon komen. Waarom gooit Elia wel water over het altaar, terwijl de Baälprofeten dat niet deden? Hij doet dat om te laten zien dat het geen toeval is als het offer van hem wel verteerd wordt. Als het hout en de stier helemaal nat zijn en het wordt toch verbrand, is het heel duidelijk: de HEERE heeft het vuur gegeven, Hij leeft! Hieruit blijkt dat Elia vast geloofde dat de HEERE vuur zou geven.

Vers 36-37

Terwijl Elia zijn offer voorbereidde, waren de Baälprofeten waarschijnlijk doorgedaan met bidden, want er staat dat ze “profeteerden totdat men het spijsoffer zou offeren” (vs. 29) en dat Elia gaat bidden “als men het spijsoffer offerde” (vs. 36). Elia nadert tot de HEERE en spreekt Hem aan als de God van Abraham, Izak en Israël. Hij gebruikt hier de naam Israël en niet Jakob, omdat hij de nadruk wil leggen op Israël als volk. Elia bidt of de HEERE heden, vandaag, wil laten zien dat Hij God is in Israël (en niet Baäl!) en dat Elia Zijn knecht is. Hij bidt om antwoord, niet om te bereiken dat hij, Elia, gewonnen heeft, maar omdat het om de zaak van de HEERE gaat: “opdat dit volk erkenne dat Gij, o HEERE, die God zijt” en dat U hun hart weer naar U toe buigt (vs. 37). Elia laat in dit gebed zijn volslagen afhankelijkheid van de HEERE zien. Hij gelooft vast dat de HEERE hem niet in de steek zal laten, maar dat gaat samen met een indringend en ootmoedig gebed tot de HEERE of Hij wil antwoorden – Hij bedoelt een antwoord door middel van daad: het sturen van vuur.

Vers 38-40

Direct na Elia's gebed antwoordt de HEERE. Zijn vuur verteert het hele altaar, inclusief de stenen. Van het water blijft niets over. Waar de profeten van Baäl met zijn allen uren aan het smeken, dansen en snijden waren zonder resultaat, antwoordt de HEERE direct. Het volk is diep onder de indruk. Iedereen valt op de grond, een teken van eerbied voor de HEERE. Deze houding onderstreept hun woorden: "De HEERE is God, de HEERE is God" (vs. 39). Om deze belijdenis is het Elia te doen geweest. Baäl is verpletterend verslagen door de HEERE, de enige echte God. Het volk erkent dit; het kan er niet meer onderuit. Direct neemt Elia zijn maatregelen. Hij laat alle profeten van Baäl bij de beek Kison doden. Deze vreselijke slachting was de wil van de HEERE (Deut. 13). Het is Elia hierin te doen om de eer van de HEERE en het heil van het volk Israël.

Vers 41-46

Hierna spreekt Elia Achab aan: "Trek op, eet en drink", want er komt regen aan! Wat Elia precies bedoelt met het eten en drinken, is niet duidelijk. In ieder geval doet Achab wat Elia zegt. Achab zal trouwens ook erg onder de indruk zijn geweest van wat er gebeurd was. Hij heeft Elia al de Baälprofeten laten afslachten; hij hield Elia daarin niet tegen, terwijl hij wist dat zijn vrouw Izébel het verschrikkelijk zou vinden (1 Kon. 19:1-2). Terwijl Achab weggaat, gaat Elia de Karmel op om te bidden. Hij weet zeker dat het zal gaan regenen, en toch wacht hij daar niet op zonder iets te doen. Hij weet: De HEERE beschikt over de regen, niet ik. Daarom knielt hij eerbiedig voor de HEERE neer om te bidden (vs. 42). Vervolgens stuurt hij zijn knecht ("zijn jongen") naar de zee om te kijken of het al gaat regenen. De knecht ziet niets. Elia bidt weer. De knecht gaat weer kijken. Weer niets. Pas bij de zevende keer ziet de knecht iets: een wolkje, zo groot als een hand. Jakobus zou later Elia's gebed tot voorbeeld stellen voor alle gelovigen (Jak. 5:17-18). Elia laat direct Achab waarschuwen. Hij weet: nu komt er voor het eerst in drie jaar regen, veel regen. En het gebeurt: "er kwam een grote regen" (vs. 45). Achab rijdt snel naar Jizreël. De HEERE geeft Elia de kracht om voor Achabs wagen uit te rennen, alsof hij de heraut van de koning was. Het is duidelijk: de HEERE heeft Zijn profeet Elia tot hiertoe geholpen en Hij zal hem verder helpen.

Vertelschets

Intro

Armpje drukken (zorg dat het kind wint): Laat één volwassene en één kind armpje drukken. Presenteer de twee kandidaten en zet ze tegenover elkaar in de kring. Zeg: Zijn jullie er klaar voor? Klaar voor de start! WACHT! Vraag aan de kinderen voor ze beginnen: wie denken jullie dat er zal winnen? Waarom? Laat de wedstrijd plaatsvinden. Klopt het wat jullie vooraf verwacht hadden? Soms gebeuren er dingen die je niet verwacht. Dat is ook wat er vandaag in het verhaal gebeurt.

Beginzin

Kijk daar eens op die berg. Wat is daar te zien? Er staan heel veel mensen. Aan de ene kant een grote groep, aan de andere kant een man alleen. Wat is daar toch aan de hand? Ga je mee, dan gaan we kijken!

Twee partijen

- Aan de ene kant staat koning Achab met 450 profeten van Baäl en 400 profeten van Astarte. Daar in de buurt staan ook nog duizenden mensen van het volk Israël.
- Aan de andere kant staat Elia, helemaal alleen. Wat een verschil! Maar Elia weet dat de Heere met hem is, dat maakt het grootste verschil.
- Om hen heen is het dor en droog. Al 3 ½ jaar heeft het niet geregend.
- Elia roept naar het volk: "Hoe lang twijfelen jullie nog wie je dienen zult? God of Baäl? Kies nu wie je dienen wilt! Als de Heere God is, volg Hem na. En als Baäl God is, volg hem dan na!"
- Het volk zwijgt en geeft geen antwoord. *Wat doe jij als je gevraagd wordt de Heere te dienen? Gehoorzaam je aan Zijn stem of zwijg je ook?*
- Elia doet een voorstel. Hij roept tot het volk: "Laten we het volgende doen: Geef ons twee jonge stieren. Dan nemen de priesters van Baäl er één en ik neem de ander. Maak de stier klaar om te offeren. Bouw een altaar en leg hout daarop. Daarna leg je de stukken van het dier ook het altaar. Het vuur steek je niet zelf aan. De andere stier neem ik en ik doe hetzelfde. Daarna zullen we bidden. De God die vuur geeft, is de echte God.

- Het volk blijft nu niet stil, maar roept dat ze het goed vinden.
- Er worden twee offerdieren gebracht. De Baäl priesters maken alles in orde. Ze pakken grote stenen en bouwen daarmee een altaar. Ze doden de stier en leggen het vlees op het hout op het altaar.

Het offer van de Baälpriesters

- Kijk, de priesters stellen zich op rond het altaar. Hoor, ze beginnen te bidden met elkaar. “Baäl antwoordt ons! Baäl antwoordt ons en geef ons vuur!” Het begon rustig, maar het klinkt steeds harder en wilder. Maar na een poos liggen de priesters op hun knieën en schreeuwen het uit. “O Baäl, antwoordt ons! Baäl, antwoordt ons! Geef ons vuur!” Het gaat steeds maar harder en harder. Maar... er gebeurt helemaal niets. Ze springen tegen het altaar op, maar het helpt niets.
- Elia ziet en hoort het allemaal. Wat doen ze daar toch allemaal om hun god te laten horen wat ze willen. Wat een lawaai, wat een onrust. Ze schreeuwen de hele morgen door tot het middag wordt.
- Elia begint ermee te spotten. “Roep wat harder. Misschien zit hij diep na te denken of hij is ergens druk mee bezig. Misschien is hij wel op reis. Of hij slaapt wellicht.”
- Het roepen gaat nóg harder, nóg wilder. De profeten pakken hun messen. Ze snijden zichzelf zelfs. Ze slaan van woede tegen de rotsblokken. Maar er gebeurt... niets.
- Zo gaat het door tot ver in de middag. Wat ze ook doen, hoe ze ook tekeergaan, er gebeurt helemaal niets.

Het offer van Elia

- Dan staat Elia op. Hij roept het volk om dichterbij hem te komen staan.
- Hij loopt naar de plaats waar vroeger altijd het offer voor de Heere werd gebracht. Maar van dat altaar is niets meer over. Het volk dient de Heere al lange tijd niet meer. Ze dienen nu Baäl. Kijk nu eens wat Elia doet? Hij pakt 12 stenen en bouwt er een nieuw altaar van. 12 stenen, voor elke stam van Israël één. Dan graaft hij een geul, helemaal rondom het altaar. Hij legt het hout bovenop het altaar en daarna het offerdier.
- Nu zal Elia vast gaan bidden. Maar nee, hij roept mannen die voor hem vier kruiken vol met water moeten gaan halen. Het water wordt over het offer gegoten. Daarna moeten ze het nog een keer gaan doen. En daarna nóg een keer. Alles is nu kletsnat. Het vlees, het hout, het altaar en de geul rondom het altaar staat vol water. Hoe kan dat nu toch ooit gaan branden?
- *Elia laat hier voor al die mensen zien dat hij dat hij de Heere wil dienen. Hij vertrouwt op Zijn God. Kunnen de mensen om jou heen ook aan jou merken wie je wilt dienen?*

Het gebed van Elia

- Dan gaat Elia bidden. “Heere, God van Abraham, Izak en Jakob. Laat het nu bekend worden dat U God in Israël bent en dat ik Uw knecht ben. En dat ik al deze dingen naar Uw Woord gedaan heb. Antwoord mij, Heere, zodat dit volk zal zeggen dat U God bent en dat U hun hart veranderd hebt.”
- Opeens flits het vuur uit de lucht. Het verteert het hele altaar. Het hout, de stenen, de grond, alles is opeens weg. Zelf het water uit de geul is weg. Er blijft niets van over.
- Als het volk dat ziet, vallen ze voorover op de grond. Ze roepen het uit: “De Heere is God! De Heere is God!” Ze zwijgen niet langer. Ze erkennen dat de Heere leeft. Dat Hij de enige ware God is.
- Elia roept naar hen: “Grijp de profeten van Baäl en laat niemand ontkomen.” De profeten worden gevangengenomen en onderaan de berg bij de beek Kison bij elkaar gebracht. Daar zal Elia wraak nemen. Jarenlang hebben ze het volk bedrogen met de afgodendienst. Ze worden allemaal gedood. Ze krijgen de straf die ze verdiend hebben.

De regen komt

- “Achab, ga gauw naar huis! Er komt regen!” Elia bidt weer, nu een gebed om regen.
- Zijn knecht moet zeven keer kijken of er al een wolkje te zien is. De laatste keer ziet hij een wolk zo groot als een hand. Kort daarna wordt de lucht donker en komen er regenwolken het land binnen. Zijn gebed is verhoord.
- *De Heere laat zien dat Hij de ware God is die gediend wil worden. En die een hoorder is van het gebed!*
- *Wie dien jij in je leven?*

Slotzin

Het juicht in het hart van Elia: “De Heere is God!”

Antwoorden Bijbelstudie

1. Noem een aantal verschillen tussen de Baälpriesters en Elia

Baälpriesters	Elia
<i>veel</i>	alleen
<i>schreeuwen en roepen</i>	praten
<i>droog altaar</i>	nat altaar
<i>Baäl hoort niet</i>	de Heere verhoort!

2. Elia zag eerst nog niets van de regen die komen zou. Toch wist hij in zijn hart dat de Heere de regen zou geven. Hij vertrouwde op Hem. De Heere is een verhoorder van het gebed, dat wist Elia zeker. Jakobus zou later Elia's gebed tot voorbeeld stellen voor alle gelovigen (Jak. 5:17-18).

Mogelijke antwoorden: vertrouwen op God / zeker weten dat God hoort en verhoort.

3. Praat met elkaar over het leven met de Heere. Waaraan merk je dat iemand de Heere dient?

- je leeft zoals de Heere dat wil
- je zorgt goed voor elkaar
- je zorgt voor de natuur
- je leest in de Bijbel
- je bidt tot de Heere
- je praat erover met anderen
- je wilt dat anderen ook God gaan dienen

Kinderen kunnen vast nog veel meer noemen. Laat in het gesprek wel duidelijk naar voren komen dat het gaat om de keuze van het hart. Wie is de Heere Jezus voor je?

4. Kleur alleen de vakjes met een hoofletter. Welke tekst lees je?

a	D	f	E	r	k	H	p	o	z
E	m	E	c	R	w	a	E	r	k
s	I	t	S	j	G	i	O	t	D

De HEERE is God

Hoe laat God dit zien in deze geschiedenis?

Als je het Bijbellezen aan de hand van de drie teksten hebt gedaan, kun je hier nu op terugkomen.

Wat stond er ook alweer?

Iedere keer weer wijst God erop dat Hij de enige God is. En dat Hij niets liever wil dan dat wij helemaal van Hem zijn. Dat is het heerlijkste leven dat er is.

Woordzoeker

Achterin het Bijbelstudieboekje is een woordzoeker opgenomen. Iedere Bijbelstudie geef je de kinderen enkele woorden. Deze mogen ze opschrijven en opzoeken.

Bij Bijbelstudie 2 zijn het de woorden:

Dienen / Elia / God / Heere / Karmel / offeren

Verwerking

Gebedsplaat maken met elkaar

Zorg voor vellen papier en lijm. Scheur ook gekleurd papier in kleinere stukken.

Laat de kinderen iets opschrijven waarvoor ze zouden willen bidden.

Plak al die papiertjes op een groot vel. Bijvoorbeeld in de vorm van een vlam of wolk.

De volgende keren kunnen een of meerdere punten een plaats krijgen in het gebed.

Tekstplankje of –bordje maken

Zorg voor triplex-plankjes van ong. 25 x 10 cm. Laat de kinderen dit bordje in een kleur verven.

Schrijf er daarna de tekst op uit 1 Koningen 18:39: De HEERE is God.

Op een houten plankje of kartonnen bord kun je ook krijtbordfolie plakken. Laat de rand versieren met papier, stickers, foamletters en dergelijke. Knoop een lintje aan een krijtje en bevestig deze aan het bord. Laat ergens een kerntekst plakken of schrijven.

3. Op de vlucht

Bijbelgedeelte om te lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: 1 Koningen 19:1-18

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Bijvoorbeeld:

Lees met elkaar Psalm 69:2-4.

- Hoe voelt David zich? Waar merk je dat aan?
- In vers 18 en 30 lees je hoe David het verwoordt. Hoe? -> bang, ellendig, in smart.
- Maar hij is toch een kind van God? -> Ook zij kunnen diep in de put zitten en het niet meer ziet zitten.

Doel van de avond

De kinderen

1. *weten* dat knechten/kinderen van God niet altijd vol geloof en vertrouwen zijn, maar bij tijden moedeloos kunnen zijn en in de put zitten.
2. *beseffen* dat wanhoop en moedeloosheid het gevolg zijn van het niet vertrouwen en zien op de Heere Jezus.
3. *kunnen* noemen hoe de Heere Zijn kinderen opnieuw bemoedigt en geloof geeft.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 32:5	Wil toch niet stug, gelijk een paard, weerstreven
Psalm 69:1	O God, verlos en red mij uit de nood
Psalm 73:6	Dan peinst de ziel: Is 't waar? Zou God
Psalm 138:4	Als ik, omringd door tegenspoed

Zangbundel	Als g' in nood gezeten
Zangbundel	Heere, maak mij Uw wegen bekend
Uit de mond der kinderen	Nooit kan 't geloof te veel verwachten
Uit de mond der kinderen	Uit diepe nood roep ik tot U
Zangbundel	Wat God doet dat is welgedaan
Zangbundel	Wie maar de goede God laat zorgen

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC vr/a 28	In tegenspoed geduldig zijn en vertrouwen op God hebben.
HC vr/a 49	God zonder enig tegenspreken gehoorzaam zijn. Trouw uitvoeren van ambt en beroep.
DL H1, art. 3	God stuurt Zijn boodschappers tot wie Hij wil en wanneer Hij wil.
DL H5	Het leven van Gods kinderen en knechten kent gebreken. Desondanks zullen zij bij Hem nooit in ongenade vallen.

Gebedspunten

- gehoorzaamheid en geduld als de Heere ons vraagt onze plicht of taak te doen als christen.
- zien op de Heere Jezus en vertrouwen op Zijn nabijheid als we moedeloos of uitgeput zijn.
- dank dat God doorgaat met Zijn werk, ook al zien wij niet openlijk de vrucht ervan.
- dank dat God geduld met zondige, tegenstribbelende mensen heeft en dat Hij ons steeds opnieuw bemoedigt en aanspoort.

Exegese 1 Koningen 19:1-18

Focus

De HEERE zoekt de diep teleurgestelde Elia op. Hij geeft Elia nieuwe opdrachten en laat hem zien, dat Hij de afgodendienaars zal straffen. Bovendien is Elia niet de enige, die de HEERE dient.

Omschrijving focus

- Elia is diep teleurgesteld en denkt dat hij faalt als profeet en dat de zaak van de HEERE verloren is.
Toepassing: Gods kinderen kunnen soms ontzettend moedeloos en teleurgesteld zijn als ze denken dat hun werk geen vrucht afwerpt. Ze denken bijvoorbeeld dat de HEERE niet of nauwelijks meer werkt, terwijl dat niet waar is. Moedeloosheid is het gevolg van het zien op de omstandigheden en het vergeten te vertrouwen op de HEERE.
- De HEERE laat Elia niet in de steek, maar zoekt hem met groot geduld telkens weer op.
Toepassing: De HEERE weet dat Hij zwakke knechten in dienst heeft genomen. Zijn moedeloze kinderen geeft Hij geen klap, maar Hij bemoedigt hen. Hieruit blijkt Zijn grote lankmoedigheid.
- De HEERE wil Elia blijven gebruiken.
Toepassing: Wonderlijk genoeg blijft de HEERE Zijn tegenstribbelende en sombere knechten gebruiken!
- De HEERE laat Elia zien dat Hij de afgodendienaars zal straffen en dat er veel meer kinderen van Hem zijn dan Elia denkt.
Toepassing: Bij tijden richt de HEERE Zijn kinderen op door hen te laten zien dat er wel degelijk vrucht op hun werk is. Hij geeft hen zo genoeg kracht om voort te gaan in het werk waartoe de HEERE hen geroepen heeft.

Achtergrondinformatie

Op het hoogtepunt in Elia's profeetschap, zoals dat in hoofdstuk 8 werd beschreven, volgt een dieptepunt. Na de heerlijke overwinning van de HEERE op de Baäl en de erkenning van het volk, volgt geen duidelijke bekering, in tegenstelling tot wat Elia verwachtte of op zijn minst hoopte. Misschien dacht hij dat hij van Achab de dienst van de HEERE weer mocht gaan herstellen. Het tegendeel is waar. Elia moet op de vlucht. Deze weg is zwaar voor Gods knecht, maar de HEERE houdt hem staande.

Exegese per vers

Vers 1-3

Koning Achab vertelt aan koningin Izébel wat zich allemaal heeft afgespeeld op de berg Karmel. Hij vertelt echter niet het hele verhaal. Hij benadrukt dat Elia de profeten van Baäl, de profeten die Izébel onderhield, gedood heeft. Je hoort hem niet vertellen dat de HEERE het gewonnen heeft van de Baäl en dat Hij God is! Zo zien we dat Achab zich verhard in zijn zondige leven en zich niet laat leiden. Izébel stuurt direct een bode naar Elia om hem duidelijk te maken dat hij de volgende dag zal sterven, net als de Baälprofeten ("ik zal (...) uw ziel stellen als de ziel van hunlieder een", vs. 2). Waarom laat Izébel Elia niet direct doden? Misschien durft ze het toch niet aan deze invloedrijke man Gods om te brengen. Misschien wil ze hem wel alleen op de vlucht jagen... Toch schrikt Elia geweldig van deze boodschap. Hij weet: Izébel is tot alles in staat. Daarom vlucht hij direct naar het zuiden. In Berséba, helemaal in het zuiden van Juda en dus een groot aantal dagen lopen, laat hij zijn knecht achter. Hier kan Izébel niets meer beginnen. Elia laat het volk dat net de HEERE als God erkend heeft, achter. Waar is de dappere profeet van de berg Karmel gebleven?

Vers 4

Zelf loopt hij, nu helemaal alleen, nog een dag door, tot hij midden in de woestijn is aangekomen. Onder een bremstruik (zie kanttekeningen bij vs. 4), het laatste teken van leven in de woestijn, gaat hij zitten. Elia gaat bidden: “Het is genoeg; neem nu, HEERE, mijn ziel, want ik ben niet beter dan mijn vaderen” (vs. 4). Elia, de dappere profeet van de HEERE, door wie de HEERE zoveel wonderen had verricht – hij is levensmoe. Hij ziet het niet meer zitten. Hij bidt niet meer of de HEERE hem wil helpen, maar hij bidt of de HEERE zijn leven (“ziel”) wil wegnemen. Als reden geeft hij dat hij niet beter is dan zijn “vaderen”, waarmee hij waarschijnlijk de vorige profeten bedoelt. Elia wil maar zeggen: ‘Ook mijn bediening als profeet is volledig mislukt, het is op niets uitgelopen. Israël leek zich te bekeren, maar het was allemaal schijn. Nu wil ik sterven.’ Elia lijkt hierin wat op Mozes, zoals beschreven in Numeri 11:14-15. Het volk werd een te zware last voor Mozes; hij wilde niet meer leven. Zo is Elia’s taak ook te zwaar geworden. Wel valt het op dat hij niet zelf een einde aan zijn leven maakt. Hij weet heel goed: de HEERE beschikt over mijn leven én over mijn dood.

Vers 5-8

Met de wens om te sterven op zijn lippen valt Elia in slaap. Plotseling wordt hij wakker gemaakt. Er staat een bode naast hem. Het is een engel, door God gestuurd. Zijn aanraken van Elia bekrachtigt hem. De engel spreekt hem aan: “Sta op, eet” (vs. 5). Elia ziet dat er bij zijn hoofdeinde een broodkoek en een kruik met water staat en doet gedeeltelijk wat de engel zegt: hij eet en drinkt. Maar daarna gaat hij weer liggen slapen; opstaan doet hij niet. Blijkbaar wil hij nog steeds liever sterven dan leven. Hij wil niet verder. Maar opnieuw raakt de engel van de HEERE hem aan. Nu zegt hij: “Sta op, eet, want de weg zou voor u te veel zijn” (vs. 7). Elia moet op krachten komen, zodat hij weer verder kan reizen. Blijkbaar heeft de HEERE nog een taak voor zijn uitgeputte knecht. Nu staat Elia op en eet en drinkt hij opnieuw. Voor de derde keer wordt Elia wonderlijk gevoed door de HEERE. Eerst bij de beek Krith, toen bij de weduwe in Zarfath en nu hier. Elia wordt door dit wonderlijke eten zo versterkt dat hij er veertig dagen en nachten op kan leven. Zo’n lange tijd loopt Elia door de woestijn, tot hij bij “den berg Gods” komt: Horeb (vs. 8). Horeb of Sinaï, de berg waar de HEERE Zich aan het volk Israël geopenbaard had, de berg waar Mozes veertig dagen en nachten verbleef (Ex. 24:18). Zou de HEERE hier ook aan Elia verschijnen?

Vers 9-10

In een spelonk op de berg Horeb komt het woord van de HEERE tot Elia. De HEERE vraagt hem: “Wat maakt gij hier, Elia?” (vs. 9). Anders gezegd: ‘Wat doe je hier, Elia?’ De HEERE loopt Zijn knecht achterna, Hij laat hem niet in de steek. Elia antwoordt met een lange klacht. Blijkbaar ziet hij het nog steeds niet zitten. Hij vertelt tegen de HEERE dat hij zo ijverig is geweest in de dienst van de HEERE, maar dat het geen resultaat heeft gehad. De Israëlieten hebben Gods verbond verlaten, Zijn altaren afgebroken en Zijn profeten gedood. Hij is alleen overgebleven en Izebel wil ook hem doden. Heeft Elia dan toch zijn eigen ‘ijveren’ zo belangrijk gevonden, vragen we ons af? Elia denkt blijkbaar dat alles wat op de Karmel is gebeurd, geen enkel effect heeft gehad. Ook vergeet hij dat Obadja nog honderd (!) andere profeten van de HEERE verborgen had gehouden.

Vers 11-12

De HEERE weerlegt Elia niet. Hij had hem kunnen vertellen dat zijn werk als profeet veel meer vrucht had dan Elia wel dacht en dat er veel meer profeten zijn dan hij dacht, maar dat doet Hij later pas. Eerst gaat de HEERE iets *doen*. Elia moet op de berg gaan staan, voor het aangezicht van de HEERE. Dan gaat de HEERE voorbij, net als bij Mozes (zie Ex. 33:22). Een grote wind steekt op, zo’n wind die bergen scheurt en rotsblokken breekt! Nu zal de HEERE Zich aan Elia openbaren. Maar nee, Hij is niet in de wind. Dan: een aardbeving! Maar de HEERE openbaart Zich niet in de aardbeving. Vervolgens: vuur! Maar de HEERE is niet in het vuur. Terwijl je dat wel zou verwachten, want toen Hij Zich openbaarde aan het volk bij de wetgeving, waren deze indrukwekkende natuurverschijnselen er wel degelijk! “En na het vuur het suizen van een zachte stilte” (vs. 12). Het is stil. Zo stil, na al die geluiden, dat Elia de stilte hoort suizen. In al dat natuurgeweld was de HEERE niet; in de stilte is Hij wel. De Baäl en andere goden waren de goden van het natuurgeweld; de HEERE niet.

Vers 13-14

Het is duidelijk voor Elia: nu gaat de HEERE voorbij. Hij bedekt zijn gezicht met zijn mantel vanwege de heiligheid van God, net zoals Mozes deed (Ex. 3:6) en gaat de spelonk uit. God spreekt hem aan: ‘Wat doe je hier, Elia?’ Voor de tweede keer stelt God dezelfde vraag. Alsof Hij wil zeggen: ‘Is de situatie nu nog steeds hetzelfde voor je, nu je Mijn aanwezigheid hebt ervaren?’ Elia antwoordt helemaal hetzelfde als eerder. Nog steeds ziet hij zijn optreden als compleet zinloos.

Vers 15-18

Opnieuw discussieert de HEERE niet met Elia. Hij geeft hem een opdracht. Meerdere opdrachten zelfs. Als eerste beveelt de HEERE Elia dat hij terug moet keren op zijn weg, dat wil zeggen dat hij zijn taak weer op zich moet nemen. Wat wonderlijk! De HEERE gaat Zijn profeet Elia, die niet meer leven wilde en niet anders meer kon dan klagen, toch nog gebruiken! Hij moet Hazaël tot koning over Syrië zalven, Jehu tot koning van Israël zalven en Elisa tot profeet in zijn plaats zalven. Deze drie mensen, de koningen Hazaël en Jehu en de profeet Elisa zullen het oordeel voltrekken over de Israëlieten die afgoderij bedreven. Wie er nog ontkomt aan Hazaël, zal door Jehu gedood worden en wie nog ontsnapt aan Jehu, zal door Elisa gedood worden (vs. 17). De HEERE maakt zo duidelijk aan Elia dat hij niet moet denken dat hij alleen strijdt voor de zaak van de HEERE. Bovendien heeft Hij ervoor gezorgd dat er in Israël nog zeventienduizend mensen zijn die de Baäl niet gediend hebben! De strijd tegen Baäl gaat door. De HEERE zal hiervoor een nieuwe profeet gebruiken.

Vertelschets

Intro

Leg de groep de volgende situatie voor:

In oorlogstijd geeft een koning zijn soldaten de opdracht om te vechten. Ze vechten een lange tijd. Maar de overwinning? Die is nog lang niet in zicht. Eén van de soldaten denkt: "Deze strijd is verloren. Al onze inspanningen zijn zinloos. Ik geef het op, ik ga uit het leger". Hij deserteert en laat zijn kameraden achter.

Vragen:

- Wat vind je ervan dat een soldaat zijn dienstplicht opgeeft? Wat zegt dat over zijn trouw aan de koning?
- Wat denk je dat de koning zal doen met deze soldaat? Wat zullen de gevolgen voor hem zijn?
- Wat moet de koning doen om te zorgen dat de soldaat weer vertrouwen krijgt dat de overwinning zal worden behaald?

Beginzin

Wie rent daar door de velden van Juda als een opgejaagd hert? Met stoffige, vieze kleren en een bezweet voorhoofd? Bang en schuw kijkt hij achterom of hij zijn achtervolgers al ziet. Het is Elia, de knecht van God.

Elia vlucht en ziet het niet meer zitten

- Elia wordt gezocht door koningin Izebel. Ze is kwaad, omdat Elia de profeten van Baal heeft laten doden. Nu moet hij hetzelfde lot ondergaan. Elia moet dood!
- Elia is niet langer een krachtige, dappere held. Hij rent voor zijn leven. Hij rent door tot hij midden in de woestijn is aangekomen.
- Elia laat zich neervallen onder een struik. Hij ziet het niet meer zitten en is zwaar teleurgesteld. Waarom zou hij doorgaan met preken en profeteren, als de mensen toch niet willen luisteren? Er komen geen mensen tot bekering.
- Alles is in zijn ogen helemaal mislukt. Elia vraagt de Heere niet eens meer om hulp, maar hij vraagt Hem of hij zelfs mag sterven. Zo wanhopig en moedeloos is hij. Elia legt zich er letterlijk bij neer en valt in slaap.
- *Misschien zie jij het ook weleens niet meer zitten. En lijkt het wel of bidden niet meer helpt. Of je vraagt God niet eens meer om hulp, net als Elia. Maar is dat eigenlijk niet heel vreemd? Want de Heere is toch trouw? Elia, ben je dat vergeten?*

De Heere zoekt Elia op en geeft hem nieuwe kracht

- De Heere stuurt een engel, die Elia aanraakt en hem zegt dat hij moet opstaan en eten.
- Elia eet van de koeken en drinkt van het water, maar gaat daarna opnieuw liggen.
- *Elia heeft er geen vertrouwen in. Het lukt hem niet al zijn moeilijkheden te vergeten en op de Heere te zien. Durf jij je volledig over te geven aan de Heere? Of twijfel je net als Elia of de Heere je wel krachtig genoeg zal ondersteunen?*
- De engel raakt hem nog een keer aan en zegt Elia dat hij nogmaals moet eten. Hij moet aansterken om zijn reis te kunnen vervolgen.

- Elia eet en drinkt en reist 40 dagen en nachten verder.
- *Onvoorstelbaar, hoeveel dagen Elia verder kan op zoiets eenvoudigs als water en koeken. Twee maaltijden voor bijna zes weken overdag én 's nachts reizen! Zoveel kracht geeft de Heere als Hij Zijn knechten en kinderen ondersteunt.*

Elia houdt er weer mee op en klaagt opnieuw

- Na een intensieve reis stopt Elia er opnieuw mee. In een spelonk neemt hij tijd om uit te rusten. Hij ziet het nog steeds niet zitten.
- Maar de Heere is bij hem! Hij vraagt hem: “Wat doe je hier, Elia? Waar ben je nu mee bezig?”.
- Elia antwoordt met een lange klacht: hij heeft zijn best gedaan, maar al zijn inspanning heeft geen resultaat gehad. De Israëlieten hebben God verlaten, Zijn altaren afgebroken en Zijn profeten gedood. Nu is Elia helemaal in zijn eentje overgebleven en hij wordt ook nog gezocht omdat de koningin hem wil doden.
- *Elia is hardleers. Wat heeft hij weinig vertrouwen en geduld, dat de Heere voor hem zal zorgen! Hoe is dat bij jou als alles tegen lijkt te zitten? Vergeet jij ook niet makkelijk, dat de Heere nabij wil zijn en voor je wil zorgen, juist als alles tegenzit?*

Elia verwacht de Heere in machtig natuurgeweld, maar Hij komt in de stilte

- Elia moet de spelonk uit. Hij moet van de Heere op de berg gaan staan.
- Er komt een geweldige storm. De bergen scheuren en rotsen storten naar beneden. Er klinken daverende geluiden. Maar van de Heere merkt hij niets.
- Vervolgens komt er een aardbeving. De grond schudt, beeft en splijt open. Rotsen en bergen worden door de aarde verzwolgen. Maar ook in dit machtige natuurgeweld is de Heere niet.
- Dan komt er een vuur, flitsend uit de hemel. Het verteert voor Elia's ogen wat er aan levende planten en beesten te zien is in de woestijn. Maar ook nu is de Heere er niet in.
- De Heere laat Elia zien, dat Hij niet persé door machtige tekenen spreekt. Hij komt in de stilte, in het suizen van een briesje wind.
- *Misschien verwacht jij ook wel, dat de Heere alleen op een machtige, indrukwekkende manier tot jouw hart spreekt. Maar Hij is er altijd. Hij spreekt overal tot jou, ook in kleine dingen die onbelangrijk lijken.*

Elia herhaalt zijn klacht. De Heere geeft een opdracht en een bemoediging

- Voor de derde keer beklagt Elia zich, alsof hij zegt: “Hebt U me niet gehoord, Heere? Luistert U eigenlijk wel naar mij?” Elia vindt dat het niet aan hem ligt; hij heeft zijn best gedaan, maar al zijn inspanning heeft geen resultaat gehad. De Israëlieten hebben God verlaten, Zijn altaren afgebroken en Zijn profeten gedood. Nu is Elia alleen overgebleven.
- *Misschien herken je dit wel; dat je twijfelt of de Heere jouw gebed wel hoort. Dat je opstandig wordt omdat je niet krijgt wat je van de Heere vraagt. Leer dan van de geschiedenis van Elia, dat de Heere zoveel liefde heeft, dat Hij zelfs naar opstandige mensen wil luisteren die Hem verwijten maken. De Heere heeft oneindig veel geduld met ons!*
- De Heere gaat niet in op het klagen van Elia. Hij geeft hem kort en duidelijk de opdracht zijn reis te vervolgen en te doen wat de Heere van hem had gevraagd. De Heere geeft Elia daar de kracht voor.
- *Jij hebt ook een taak en een plicht. Thuis en op school. De Heere wil ook jou daarvoor de kracht en de wijsheid geven. Elke dag weer.*
- De Heere troost Elia door te zeggen, dat er nog genoeg mensen zijn overgebleven, die Hem wel dienen.

Slotzin

Wanhoop? Moedeloosheid? Elia vergeet te vertrouwen op God. Maar de Heere bemoedigt hem weer. Hij geeft Elia weer het geloof en het vertrouwen. Dat wil Hij ook bij jou doen. In momenten dat jij het niet meer ziet zitten, wil God jou bemoedigen: ‘Ga door! Denk aan Mij! Ik ben bij je!’

Antwoorden Bijbelstudie

Vraag 1

- a. Teleurgesteld: hij verwachtte, dat de afgodspriesters nu wel tot geloof en bekering zouden komen, omdat God een machtig teken had gegeven op de berg Karmel, maar dat is helemaal niet het geval. Ten diepste is Elia daarmee teleurgesteld in God Zelf, Die het geloof uit genade in mensenharten werkt.
Bang: koningin Izebel wil hem doden. Elia vlucht voor zijn leven.
Moedeloos: Elia maakt zich letterlijk klein, hij zoekt letterlijk steun bij de grond. Zo weinig vertrouwen en hoop heeft hij meer over. Hij zal ook lichamelijk moe geweest zijn, omdat hij letterlijk heeft gerend voor zijn leven.
Opgewonden: misschien strepen de kinderen ook dit antwoord aan. In zekere zin kan Elia opgewonden zijn geweest, in de betekenis van zenuwachtig, opgejaagd.
- b. Allereerst omdat de dienaren van koningin Izebel achter hem aanzitten; zij heeft bevel gegeven hem te doden. Vervolgens ook omdat Elia het gevoel heeft, dat al zijn preken en spreken voor niets is geweest. Waar blijft nu de Heere met Zijn macht?
- c. Hij bidt de Heere of hij mag sterven. Het is hem allemaal te veel, het is hem genoeg geweest. Hij wil met het werk voor de Heere stoppen.
- d. Als dingen niet lukken. Als je weer een onvoldoende hebt gehaald. Als je je al zolang ingespannen hebt om een bepaald iets te bereiken en je komt er niet. Als anderen je in de steek laten.
Over het algemeen genomen zal het antwoord van de kinderen hierop neerkomen, dat na een tijd van inspanning het door hen beoogde resultaat niet is bereikt. Dat zorgt ervoor, dat het vertrouwen verdwijnt dat je het doel wél of alsnog zult behalen.

Vraag 2

- a. Nee, Elia mag niet blijven liggen en slapen. Hij moet verder; zijn opdracht is nog niet klaar!
- b. Hij krijgt *geestelijk* nieuwe kracht en steun, doordat er een boodschapper van de Heere Zelf naar hem toekomt.
Hij kan ook *lichamelijk* aansterken, want er zijn koeken om te eten en er is water om te drinken.
- c. Veertig dagen *én* veertig nachten. Vraag de kinderen hoeveel dagen er in een week zitten en maak de kinderen ervan bewust, dat Elia bijna zes weken continu (dag én nacht) heeft gereisd. Ga met de kinderen na, hoe groot de kracht is die de Heere hem geeft door zoiets eenvoudigs, vanzelfsprekends als koeken en water. De Heere werkt eenvoudig én krachtig!

Vraag 3

- a. "Wat doe je hier, Elia?". In onze woorden: 'Wat doe je nou? Waar ben je mee bezig?'. De Heere roept Elia ter verantwoording. Waarom is hij niet bezig met de opdracht die hij heeft gekregen?
Let op! De Heere is niet veraf, maar heel dichtbij! Hij zegt niet: "Wat doe je *daar*?", maar: "Wat doe je *hier*?". Zelfs als Elia het opnieuw opgeeft, zoekt de Heere hem op. Hij is erbij, juist als Zijn kinderen moedeloos worden en dreigen op te geven. Geef deze bemoediging door aan de kinderen.
- b. Elia klaagt en maakt verwijten. Hij heeft zijn best gedaan en zich tot het uiterste ingespannen; het ligt dus in ieder geval niet aan hem! Hij heeft gedaan wat hij kon, zegt hij. En moet je nu kijken wat het heeft opgeleverd: het volk van Israël heeft de Heere verlaten, de altaren om de Heere te kunnen offeren zijn vernield en de profeten van de Heere zijn gedood. Hij is alleen overgebleven en nu wordt hij ook nog achtervolgd, omdat de koningin hem dood wil hebben. Elia vindt zichzelf beklagenswaardig en zielig.
- c. De kinderen kunnen hier zelf iets invullen. Bijvoorbeeld hun huiswerk, als ze iets willen en het niet mogen of krijgen, het eten, etc. Probeer een kort gesprek op gang te krijgen waarin je de kinderen duidelijk maakt dat ontevredenheid zonde is tegen de voorzienigheid van de Heere.

Vraag 4

- a. Elia moet 'gaan'. De Heere spreekt kort en krachtig: "Ga!". Alsof Hij met uitgestrekte hand Elia op korte en niet mis te verstane wijze tot de orde roept. Elia moet terugkeren op zijn weg. Met andere woorden: hij moet zijn oorspronkelijke opdracht weer oppakken. Hij moet het werk dat hij laat liggen een vervolg geven. Zijn werk (Gods werk!) is nog niet klaar.

->Wij kunnen in ons dagelijks leven ook tegenzin of moedeloosheid ervaren. We kunnen van deze geschiedenis met Elia leren dat we trouw moeten zijn in ons huiswerk of ons beroep en dat we moeten volhouden.

- b. Nee, Elia heeft het mis. Er zijn nog 7.000 kinderen van God overgebleven. Hij staat niet alleen.
- c. Geef in het gesprek zowel ruimte voor het bespreken van de ja- als de nee-antwoorden. Dit is een vraag om kinderen te leren voor hun mening uit te komen. In eerste instantie moet er vooral nadruk liggen op het leren argumenteren. Beoordeel de redenen die de kinderen geven, niet allereerst op goed of fout, maar op inhoud. Is het relevant, doet het ter zake, wat de kinderen aan argumenten naar voren brengen? Vraag (als daar tijd voor is) door op de antwoorden van de kinderen.

Voorbeelden van ja-argumenten:

- Ja, want ik wil graag bij de Heere Jezus horen.
- Ja, want ik hoor van hen hoe ik de Heere kan leren kennen.
- Ja, want zij zijn voor mij een voorbeeld hoe ik de Heere kan dienen.

Voorbeelden van nee-argumenten:

- Nee, want wij christenen moeten ons aan allerlei regels en wetten houden.
- Nee, want als je niet christelijk bent, dan mag je meer (op voetbal, films kijken, etc.).

De meeste kinderen zullen voor 'ja' kiezen. Benadruk dat het een voorrecht is om op te groeien in een christelijk gezin en binnen de kerk geboren te zijn. De Heere heeft onze kinderen daarmee apart gezet van de wereld. Het is Zijn bedoeling dat ze tot eer van Hem zullen (gaan) leven.

Oplossing rebus: De Heere komt in de stilte

Woordzoeker

Achterin het Bijbelstudieboekje is een woordzoeker opgenomen. Iedere Bijbelstudie geef je de kinderen enkele woorden. Deze mogen ze opschrijven en opzoeken.

Bij Bijbelstudie 3 zijn het de woorden:

koeken / kracht / spelonk / stilte / vertrouwen / water

Verwerking

Bemoedig de predikant

Stuur namens de kinderclub een bemoediging aan de predikant van jullie gemeente. Neem een gekleurd vel papier (bijvoorbeeld A3- of A4 formaat). Schrijf in het midden kort op, waarover jullie met elkaar hebben nagedacht n.a.v. de geschiedenis van Elia. Laat elk van de kinderen iets schrijven, tekenen of uitknippen. Je kunt denken aan een tekst, een psalmvers of een gedicht, plaatjes of afbeeldingen uit de natuur, tekeningen/verkleinde kleurplaatjes over Elia, etc.

Voedzame koeken

Bak in groepjes (om beurten) voedzame koeken (kleine dikke pannenkoekjes) met de kinderen. Je hebt nodig: een fornuis, een koekenpan, een beetje boter, bloem, water, een mengkom, een garde en een saus- of juslepel.

Maak een beslag van bloem en water. Doe een half pak bloem in de kom en doe er zoveel water bij, dat het deeg dik en lobbijg blijft, maar wel enigszins vloeibaar. Warm de pan op en doe er een beetje boter in. Maak met bijvoorbeeld een jus- of sauslepel drie koekjes in de pan. Zodra het beslag op de bovenkant van de koekjes droog wordt, draai je ze om. Laat de kinderen na het afkoelen proeven en laat hen ervaren, dat het misschien een beetje smakeloze, maar wel heel voedzame koekjes zijn.

4. Bij de koning

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie:

2 Kon. 1 : 1-18
Koning Ahazia sterft als straf op zijn zonde

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. In deze Bijbelstudie staat de reactie van God op zonden, ongeloof en spot centraal. Je zou hier een gedeelte over kunnen lezen. Bijvoorbeeld 2 Koningen 2:23-24, waar Elisa uitgescholden wordt.

Of: 2 Kronieken 33:1-7. Hier lees je over Manasse, die net als Ahazia zondigt door de afgoden te dienen. Richt je niet op Manasse, maar op wat er gebeurt. (Anders moeten ze zich straks weer in een andere persoon verdiepen.)

Stel vragen als:

- Wat is hier het probleem / wat gaat er verkeerd / wat doet Manasse?
 - Wat vindt God daarvan? Waar lees je dat? (vers 2, 4, 6)
 - In vers 10 en 11 lees je zijn straf. Lees maar met elkaar. Wat is zijn straf?
- Richt je zo op het doel van de Bijbelstudie.

Doel

De kinderen

1. *weten* dat God de zonden straft
2. *beseffen* dat zij tot de Heere moeten vluchten Die onze zonden genadig wil vergeven
3. *kunnen* omschrijven wat een afgod in hun leven is of kan zijn

Bij het maken van de vertelschets en de verwerking is uitgegaan van bovenstaande doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker om na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 81 : 10

Eert geen uitlands god

Psalm 96 : 3, 6

Al d' afgoôn zijn slechts ijdelheden;

Aanbidt Hem need'rig al uw leven

10 Geb. des Heeren : 2,3

Ik ben de HEER', uw God en Koning

Voor beeldendienst zult gij u wachten

Gele zangbundel

'k Stel mijn vertrouwen op de HEER' mijn God

Gele zangbundel

Wie op de Heer' vertrouwen

Gele zangbundel

Gij die van God zijt afgedwaald

Gele zangbundel

Gij zijt waardig, o Heer'.

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding.

HC vr/a 94, 95

Geen andere goden dienen

NGB art. 1

Een enig God

Exegese 2 Koningen 1:1-18

Focus

De HEERE straft koning Ahazia met de dood vanwege het dienen van Baäl en laat op een indringende manier zien dat Hij alleen aanbeden en erkend wil worden.

Omschrijving focus

- Koning Ahazia vroeg niet naar de God van Israël, maar naar Baäl-Zebub, toen hij gewond raakte.
Toepassing: Ook wij stellen vaak ons vertrouwen op iets of iemand anders dan de HEERE, als we ziek zijn of een andere nood hebben. Maar de HEERE wil dat we naar Hem toegaan in moeilijke situaties. We moeten ons vertrouwen op Hem stellen en zo de middelen gebruiken om genezen te worden of ons andere probleem op te lossen.
- De HEERE strafte koning Ahazia voor zijn afgoderij.
Toepassing: De HEERE laat onze zonde niet ongestraft. We zondigen niet goedkoop! We zullen *in* dit leven of *na* dit leven voor onze zonde gestraft worden. Maar... als we Christus kennen, mogen we geloven dat Hij onze straf gedragen heeft. Wat heeft het Hem veel gekost, zelfs Zijn leven! Juist het kennen van Hem is een aansporing om weg te vluchten van de zonde.
- De HEERE laat in de dood van de twee hoofdmannen met honderd soldaten zien dat Hij alleen aanbeden en erkend wil worden. De hoofdmannen eerbiedigden de HEERE en Zijn knecht Elia niet en dat accepteerde de HEERE niet. Hij hoorde bij Elia.
Toepassing: De HEERE wil geëerd en erkend worden en Hij wil dat ook Zijn knechten de eer krijgen die hen toekomt. Hij hoort bij hen en beschermt hen. De zonde van een leider kan verschrikkelijke gevolgen hebben voor zijn ondergeschikten.

Achtergrondinformatie

Koning Achab was op een gruwelijke manier aan zijn einde gekomen. Het was een straf op zijn zonde. Achab had namelijk de wijngaard van Naboth op een zondige manier in bezit genomen (1 Kon. 21). Hij had ervoor gezorgd dat Naboth gedood werd. "Er was niemand geweest gelijk Achab, die zichzelf verkocht had om te doen wat kwaad is in de ogen des HEEREN, dewijl Izébel, zijn huisvrouw, hem ophitste" (1 Kon. 21:25). Elia had toen geprofeteerd dat Achab en Izébel om zouden komen. Achab had zich wel verootmoedigd, en de HEERE had het oordeel over Achabs huis uitgesteld, maar dat betekende niet dat Achab helemaal niet gestraft zou worden voor zijn zonden. In de strijd met Syrië komt Achab om (1 Kon. 22). Zijn zoon Ahazia werd koning in zijn plaats. Ahazia regeerde twee jaar over Israël en "hij deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN", net als zijn vader Achab en zijn moeder Izébel. Ook hij diende de Baäl en wekte daarmee Gods woede op (1 Kon. 22:52-54). Hiermee eindigt het boek 1 Koningen. In 2 Koningen wordt het verhaal echter gewoon verder verteld.

De scheiding tussen de boeken 1 Koningen en 2 Koningen is pas aan het eind van de vijftiende eeuw ontstaan. Daarvoor waren beide boeken één boek. Beide boeken willen dan ook hetzelfde vertellen. De boeken beschrijven hoe het volk van God, gesplitst in het koninkrijk Israël en het koninkrijk Juda, leeft in het beloofde land. Koningen is waarschijnlijk tijdens de Babylonische ballingschap geschreven (tussen 560 en 538 v. Chr.). Het boek wil een antwoord geven op de vraag: hoe kan het dat het volk Israël weggevoerd is uit het beloofde land? Het antwoord is duidelijk: het is een straf op de grote zonde van het volk. De HEERE is niet de schuld. Het is ook niet zo dat de HEERE niet almachtig zou zijn. Het is de schuld van het zondige volk en de zondige koningen.

Exegese per vers

Vers 1

2 Koningen 1 begint met te zeggen dat Moab tegen Israël in opstand komt, met succes. Het vers lijkt niets te maken te hebben met de rest van het hoofdstuk, maar dat is toch niet helemaal waar. Het is waarschijnlijk een waarschuwend vers: Ahazia was een zondige koning en met zondige koningen kan het niet goed gaan. Sterker nog: als de koning zondigt, kan het land van Israël wel eens van een ander volk gaan worden. Precies wat er eeuwen later gebeurt met de Babylonische ballingschap...

Vers 2-4

Ahazia is nog niet eens lang koning over Israël, als hij vanaf de bovenverdieping van zijn paleis naar beneden valt en gewond raakt. Daarom stuurt hij boden naar Ekron, een Filistijnse stad zo'n 65 kilometer van Samaria. Ze moeten aan Baäl-Zebub, de god die daar werd gediend, vragen of hij weer beter zal worden. Baäl-Zebub betekent 'heer van de vliegen'. Waarschijnlijk heet de god eigenlijk Baäl-Zebul ('verheven heer') en is Baäl-Zebub een spottende aanduiding. Niet alleen Ahazia, maar ook de HEERE stuurt een bode. Deze engel des HEEREN spreekt tot Elia. Elia moet de boden van de koning tegemoet gaan en tegen hen zeggen: "Is het omdat er geen God in Israël is, dat gijlieden heengaat om Baäl-Zebub, den god van Ekron, te vragen?" (vs. 3). Elia moet in naam van de HEERE de koning dus op zijn erge zonde wijzen, namelijk dat hij niet naar de HEERE, de enige ware God, vraagt, maar naar een afgod. Later zou hij nog twee keer op deze zonde wijzen (vs. 6 en 16). Dat is niet het enige wat Elia moet zeggen, hij moet de koning ook direct een straf meedelen. De koning zal niet meer van zijn ziekbed afkomen. Het zal een sterfbed worden! De HEERE laat opnieuw zien: niet Baäl, op wie Ahazia vertrouwde, beschikt over het leven, maar Hij!

Vers 5-8

In de tekst wordt alleen verteld *wat* Elia moet zeggen, niet *dat* hij het ook gaat zeggen. Maar in vers 5 blijkt dat Elia gedaan heeft wat de HEERE hem opdroeg. De boden komen namelijk onverrichterzake weer terug bij de koning. De koning vraagt aan hen waarom ze zo snel alweer terug zijn, waarop de boden vertellen wat er gebeurd is. Koning Ahazia hoort vol spanning wat de boden vertellen. Zal hij echt gaan sterven? Hij vraagt aan de boden hoe die man eruitzag. De boden vertellen dat hij een harige man was. Dat kan twee dingen betekenen: of het wil aanduiden dat Elia een ruige haardos en baard had, in tegenstelling tot Elisa (zie 2 Kon. 2:23) of er is bedoeld dat hij een harige mantel aanhad (zo vertaalt de Statenvertaling het; zie Zach. 13:4 en Mat. 3:4). Verder zeggen de boden dat hij een leren gordel om had. De koning, die waarschijnlijk ook de confrontatie op de Karmel heeft meegemaakt, weet direct wie hij is: Elia, de Thisbiet. Hij zal Elia gehaat hebben. Elia, de grote tegenstander van de Baäldienst.

Vers 9-12

Nu koning Ahazia weet wie er zulke erge dingen over hem, de koning, heeft gezegd en hem heeft tegengestaan, neemt hij direct zijn maatregelen. Hij stuurt een hoofdman over vijftig met zijn manschappen naar Elia toe. Waarschijnlijk kreeg de hoofdman bevel van de koning om Elia gevangen te nemen en hem niet te doden. Elia bevindt zich op de top van een berg ("hoogte eens bergs") als de soldaten hem gevangen komen nemen. De hoofdman roept naar hem: 'Man van God, de koning zegt: daal af!' Maar Elia komt niet naar beneden. Hij wijst de hoofdman erop dat hij, als hij een man Gods is, ook heel machtig is, want God kan alles. Eigenlijk wordt de God van Elia vernederd, doordat Elia bevolen wordt van de berg af te komen. Hij daalt niet af, maar op Elia's woord daalt er wel vuur af. De hoofdman en de soldaten worden allemaal verteerd door het hemelvuur, dat is de bliksem. De koning stuurt direct een andere hoofdman met zijn vijftig man. Deze hoofdman doet precies hetzelfde: hij beveelt Elia "haastelijk" af te dalen (vs. 12). Opnieuw worden de 51 mensen verteerd. Ten diepste is er hier sprake van een botsing tussen de koning en de HEERE. En God laat niet met Zich spotten...

Vers 13-15

Opnieuw stuurt de koning een hoofdman over vijftig met zijn manschappen. Deze hoofdman gaat echter heel anders om met Elia. Hij buigt zich voor Elia en smeekt hem indringend om hun levens als kostbaar te beschouwen en hen niet te doden. De engel des HEEREN, die eerder tegen Elia had gezegd dat hij de boden van de koning tegemoet moest gaan (vs. 3), spreekt nu opnieuw tot hem. Hij zegt tegen Elia dat Elia naar beneden moet gaan en niet bang moet zijn. Elia gehoorzaamt. Waarom gehoorzaamt Elia nu wel? Het is hier niet de koning, maar de HEERE die hem gebiedt naar beneden te gaan. Dat is het grote verschil met de andere bevelen!

Vers 16-18

Als Elia bij koning Ahazia komt, houdt hij hem opnieuw zijn zonden voor: 'Waarom vraagt u wel naar Baäl-Zebub en niet naar de God van Israël?' Eerlijk vertelt hij hoe het Ahazia zal vergaan: 'U zult sterven.' We lezen niet hoe Ahazia reageert. Kennelijk heeft de HEERE voor Elia gezorgd. Elia, de profeet die vroeger vluchtte voor koningin Izebel en ontzettend bang was, blijkt hier in Gods kracht overheden te weerstaan. Ahazia sterft, zoals Elia gesproken had. Het is vreemd dat er niets over Ahazia's begrafenis wordt gezegd. Misschien is dit om aan te geven hoe triest het levenseinde van Ahazia was en hoe groot de straf op de zonde van afgoderij. Omdat Ahazia geen zoon had, wat in Israël heel erg was, wordt Joram koning in zijn plaats.

Vertelschets

Intro

Neem een potje vitaminetabletten mee en laat het zien aan de kinderen. Wie van jullie heeft deze thuis ook? Gebruiken jullie ze ook? Ze zijn echt geweldig! Vorig jaar ben ik zo vaak griepig en verkouden geweest. Toen heeft iemand mij deze tabletten aangeraden. Sindsdien neem ik die tabletten elke dag in en wat denk je? Nooit meer verkouden of griepig geweest! Je begrijpt, ik zorg dat ik er altijd op voorraad heb, zonder die dingen ga ik niet meer op vakantie! Ik heb geen zin om weer ziek te worden.

Het leek net een reclame voor deze vitaminetabletten he? Zo'n reclame lijkt te zeggen dat je echt gezonder zult zijn of zelfs langer zult leven als je die tabletten gebruikt. Zou dat echt zo zijn? Wie heeft de macht over leven en dood? Natuurlijk mag je ze gebruiken. Maar is het verstandig om alleen op medicijnen, tabletten te vertrouwen?

Beginzin

In het paleis van koning Ahazia heerst grote stilte. Bedienden lopen op hun tenen en doen fluisterend hun werk. De koning is ziek, heel erg ziek. Nadat hij van de bovenste verdieping van zijn paleis naar beneden is gevallen gaat het steeds slechter met hem.

Een zieke koning

- De koning heeft nu veel tijd om na te denken. Zou hij nog beter kunnen worden? Wie zou hem kunnen helpen?
- *Wie vraag jij om hulp als je ziek bent of als je niet meer weet hoe het verder moet?*
- De koning weet al wie hij om raad moet vragen: hij stuurt knechten naar het Filistijnen Ekron om daar aan Baal Zebub, de god van de vliegen, te vragen of hij genezen zal. Ahazia lijkt op zijn vader en moeder, koning Achab en Izebel. Ook zij dienden de afgoden. *Zie je hoe erg het is als je je kinderen het verkeerde voorbeeld geeft? Maar, dit is geen excuus voor Ahazia.*

Elia als boodschapper van God

- De Heere, Die alles ziet en weet, is boos over het plan van Ahazia.
- De engel des Heeren komt bij Elia met de opdracht de knechten van de koning tegemoet te gaan.
- Elia moet in de naam van de Heere de koning op zijn erge zonde wijzen. Hij heeft niet naar de Heere, de enige ware God, maar naar een afgod gevraagd. ("Is het omdat er geen God in Israël is, dat gij zendt om Baal-Zebub, de god van Ekron te vragen?"). Daarom zult u niet beter worden maar sterven. *De straf op de zonde is de dood, de eeuwige dood. Denk jij daar wel eens aan als je verkeerde dingen doet? Als je de Heere Jezus liefhebt dan mag je weten dat Hij de straf op de zonde heeft gedragen.*

Bij koning Ahazia

- "Waarom komen jullie nu al terug?", vraagt Ahazia zijn knechten.
- Zij vertellen dat een man hen heeft teruggestuurd met de boodschap dat de koning zal sterven omdat hij de God van Israël niet om hulp heeft gevraagd.
- De koning vraagt hoe de man er uit zag. Als hij hoort dat de man een harige mantel met een leren gordel droeg weet hij direct dat het om Elia, de Thisbiet gaat. Waarschijnlijk was Ahazia ook op de Karmel toen Elia en de Baalpriesters daar hun offer probeerden te brengen. Nu zal Ahazia wel onder de indruk zijn dat Elia, eigenlijk de God van Elia, hem deze boodschap stuurt!

- Maar nee, Ahazia stuurt een hoofdman met 50 soldaten naar Elia toe, waarschijnlijk om hem gevangen te laten nemen. De hoofdman zegt op bevelende toon tegen Elia, die op de top van een berg zit ; “Man van God, de koning zegt; daal af !

Vuur uit de hemel

- Elia merkt dat de koning en ook de hoofdman en zijn soldaten geen eerbied hebben voor hem, de knecht van God. Maar wat Elia nog meer verdriet doet: ze hebben geen eerbied voor God.
- “Als ik een knecht van God ben dan daalt er vuur uit de hemel om u en uw soldaten te doden.”
- Direct worden de hoofdman en zijn soldaten door de bliksem geraakt en verbrand.
- De koning is onder de indruk van deze straf van God. Maar hij krijgt geen berouw maar wordt boos. Hij stuurt opnieuw een hoofdman met 50 soldaten. Deze beveelt Elia; “Man Gods, de koning zegt: Kom haastelijk, zo snel als je kunt, naar beneden!”
- Opnieuw komt er bliksem uit de hemel die de hoofdman en zijn soldaten verbrandt. Ahazia wordt nog bozer. Hij moet die Elia hebben! *En Jij? Als er bijvoorbeeld iemand uit je familie ernstig ziek wordt en sterft spreekt de Heere tot je. Luister jij dan naar Gods stem door Hem te zoeken of leef je het liefst gewoon door zoals koning Ahazia doet?*
- Hij stuurt voor de derde keer een hoofdman met 50 soldaten. Deze hoofdman spreekt niet uit de hoogte tot Elia maar smeekt hem op zijn knieën om hem en zijn mannen te sparen.
- De engel des Heeren gebiedt Elia nu met de hoofdman mee te gaan naar de koning. Nu de Heere het gebiedt doet Elia gehoorzaam wat Hij zegt. Elia weet dat de Heere met hem meegaat

Koning Ahazia sterft

- Bij de koning gekomen houdt Elia hem opnieuw zijn zonden voor. Waarom vraagt u wel naar Baal-Zebub en niet naar de God van Israël? Daarom zult u sterven.
- We lezen niet dat Ahazia de Heere om vergeving vraagt. Hij blijft Baal trouw. God laat de zonde niet ongestraft .

Slotzin

Koning Ahazia sterft zonder zich te hebben afgekeerd van de zonden en zich tot God te hebben gekeerd. Hij zal eeuwig gestraft worden voor zijn ongelooft. *Heb jij de Heere lief boven alles of houd je liever de zonde vast? Vraag de Heere om verlossing van je zonden dan zul je wel sterven maar daarna voor eeuwig bij Hem mogen leven!*

Antwoorden Bijbelstudie

1. Je kunt vertrouwen op medicijnen – een dokter – je ouders – jezelf
Koning Ahazia stuurt knechten naar Baal-Zebub, hij vertrouwt dus op een afgod.
2. Allah, Boeddha , Maria enz. Maar ook hier gaat het om alles wat je in plaats van of naast God dient of daar je vertrouwen op zet (HC 95) Je geld, speelgoed dat je hebt, je vrienden of vriendinnen, je verstand...
3. De Heere waarschuwt ons zodat we Hem gaan zoeken en van de zonden weg zullen vluchten. De Heere wil dat we naar Hem toegaan in moeilijke situaties en ons vertrouwen op Hem stellen. Als we dat niet doen zullen we in of na dit leven voor onze zonden gestraft worden. Maar...als we de Heere Jezus kennen mogen we geloven dat Hij onze straf gedragen heeft.
Ahazia wordt gewaarschuwd door zijn val, zijn ziekte, de boodschap via Elia dat hij zal sterven omdat hij Baal i.p.v. God om raad heeft gevraagd, de dood van 2 hoofdmannen en 100 soldaten en opnieuw de boodschap door Elia. Ahazia heeft geen berouw en vlucht niet tot de Heere. Hij sterft en wordt eeuwig gestraft voor zijn ongelooft.

4. Er sterven 103 mensen: 2 hoofdmannen, 100 soldaten en koning Ahazia. De Heere heeft het recht om onze zonden te straffen. Hij is onze Schepper, Wij moeten Hem eren en dienen en Hij wil dat ook Zijn knechten de eer krijgen die hen toekomt. Je ziet hier dat de zonde van een leider, de koning, heel erge gevolgen kan hebben voor het volk.
Onze verdiende straf kan alleen vergeven worden als we de Heere liefhebben en dienen. Door te sterven aan het kruis heeft de Heere Jezus de straf op de zonde gedragen.

Opdracht:

Psalm 125:1

Die op den HEERE vertrouwen, zijn als de berg Sion, die niet wankelt, maar blijft in eeuwigheid.

Woordzoeker

Achterin het Bijbelstudieboekje is een woordzoeker opgenomen. Iedere Bijbelstudie geef je de kinderen enkele woorden. Deze mogen ze opschrijven en opzoeken.

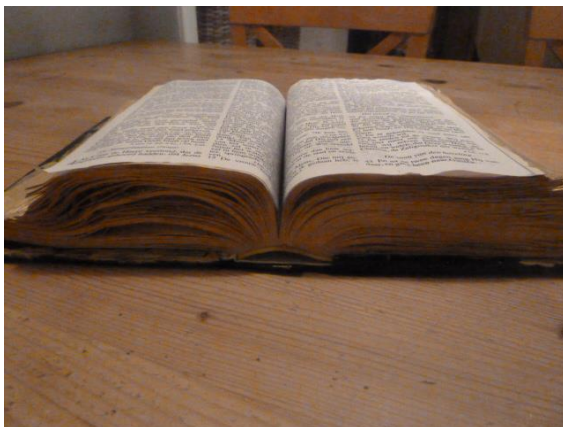
Bij Bijbelstudie 4 zijn het de woorden:

afgod / Ahazia / straf / waarschuwing / zonde

Verwerking

Bijbel met de 10 geboden

- Materialen: oud boek (kringloop, rommelmarkt), zwart papier, goudverf, (behang) plaksel, kopie met de tekst van de 10 geboden.
- Werkwijze: kapt het boek met het zwarte papier. Sla het boek halverwege open en plak de bladzijden iets opgebald vast. Verf de bladzijden rondom goud (goudsneede). Plak nu op de opengeslagen bladzijden de kopie met de tekst van de 10 geboden.
Eventueel kunnen oudere kinderen de 10 geboden zelf schrijven.

(In het boek op de foto is een ander Bijbelgedeelte geplakt.)

5. Knechten van God

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie:

2 Koningen 2: 1-14

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Bijvoorbeeld:

- Handelingen 1:20-26 God zelf wijst een nieuwe apostel aan.
- 1 Timotheüs 5:17 over dat ouderlingen die wel regeren dubbele eer waardig geacht moeten worden.
- 2 Korinthe 4: 1-7 over de schat in aarden vaten; de kracht is uit God en niet uit Zijn knechten. Dit is een moeilijker Bijbelgedeelte, meer geschikt voor oudere kinderen. Deze Bijbeltekst komt ook tijdens de Bijbelstudie aan de orde.

Doel

De kinderen

1. *weten* dat de Heere zelf zorgt dat er steeds weer knechten (dominees, evangelisten, zendelingen, ouderlingen, jufs en meesters) zijn die over Hem mogen vertellen.
2. *beseffen* dat de Heere zijn knechten kracht en wijsheid geeft om hun werk te doen, dat kunnen ze niet zelf.
3. *kunnen* aangeven hoe zij een knecht van de Heere mogen zijn.

Bij het maken van de vertelschets en de verwerking is uitgegaan van bovenstaande doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker om na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 17:3	Ik zet mijn treden in Uw spoor,
Psalm 35:13	Laat vromen, juichend t' allen tijd',
Psalm 73:12	'k Zal dan gedurig bij U zijn,
Psalm 74: 17	Hoe groot, hoe vrees'lijk zijt G' alom,
Psalm 78:36	Hij deed Zijn knecht van achter 't vee zich spoeden
Psalm 116:9	Och Heer', ik ben, o ja, ik ben Uw knecht
Psalm 119:9	Doe bij Uw knecht weldadigheid, o HEER',
Psalm 119:63	Ik ben Uw knecht, geef mij dan recht verstand.

OMK II, 65	God die leeft
OMK II, 84	Heer' al ben ik nog maar klein
Gele zangbundel	Hoe lief'lijk zijn de voeten van de boden (wijs psalm 87)
Gele zangbundel	Roept uit aan alle stranden

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

NGB art. 27	Over de algemene Christelijke kerk. Gods kerk is niet gebonden aan een persoon.
NGB art. 30	De Heere regeert Zijn kerk door kerkelijke ambten
NGB art. 31	Wie zijn de dienaren van Hem? Dominees, ouderlingen en diakenen.

Exegese

Focus

De HEERE neemt Zijn knecht Elia weg en stelt Elisa aan als zijn opvolger.

Omschrijving focus

- Elia, de profeet die jarenlang ijverig zijn best had gedaan voor de HEERE en Zijn dienst, maar die ook onterecht ontzettend moedeloos was geweest, wordt door de HEERE weggenomen. De HEERE geeft hem een genadeloon: hij hoeft niet te sterven, maar hij wordt levend opgenomen.
Toepassing: De HEERE weet wanneer het tijd is om Zijn kinderen tot Zich te nemen en hen te laten stoppen met werken. Zij worden dan tot Hem genomen in de eeuwige heerlijkheid. Dat hebben ze niet verdiend! Maar de HEERE geeft het hen genadig. Ze mogen met lichaam en ziel voor eeuwig de HEERE dienen, zonder zonde.
- De HEERE maakt duidelijk aan Elisa dat hij de opvolger van Elia is en geeft hem daartoe de geest van Elia.
Toepassing: Gods knechten worden weer opgevolgd door volgende knechten. De HEERE gaat door met Zijn werk. Het werk in Zijn koninkrijk hangt nooit af van één van Zijn knechten, met hoeveel gaven diegene dan ook begiftigd was. Ieder moet wel persoonlijk weten dat Hij door de HEERE tot zijn werk geroepen is. De HEERE wil Zijn knechten laten zien dat Hij met hen is.

Achtergrondinformatie

In 2 Koningen wordt een aantal keer gesproken over de zonen der profeten (vs. 3, 5, 7, 15-18). Wat wordt hiermee bedoeld? Deze zonen der profeten waren groepen leerlingen van een profeet. Waarschijnlijk waren de profeten die Obadja verborgen had gehouden, ook profetenzonen. Deze zonen der profeten waren ware, echte profeten, wanneer ze een ware profeet, zoals Elia, als hun leermeester hadden. Als ze een valse profeet als Zedekia (zie 1 Kon. 22:11, 24) als leermeester hadden, profeteerden zij ook vals. Elisa zou later leidinggeven aan groepen profetenzonen (2 Kon. 4:1, 38; 6:1; 9:1). De goede zonen der profeten kregen ook daadwerkelijk openbaringen, zoals uit dit hoofdstuk blijkt. Ze wisten namelijk dat Elia op die dag weggenomen zou worden.

Toen Elia het niet meer zag zitten en de HEERE Zich aan hem openbaarde op Horeb, had de HEERE hem de opdracht gegeven om Elisa, de zoon van Safat, van Abel-Mehola, te zalven tot profeet in zijn plaats (1 Kon. 19:16). Elia was direct op pad gegaan om Elisa te zoeken. Hij vond Elisa, die met runderen aan het ploegen was. Elia had zijn mantel over hem gegooid, ten teken dat Elisa na hem profeet zou worden, maar we lezen niet dat Elia Elisa zalfde. Het is niet duidelijk wanneer Elia dit heeft gedaan. We lezen een poos niets van Elisa, totdat Elia weggenomen wordt en Elisa zijn opvolger wordt.

Exegese per vers

Vers 1

In het eerste vers wordt heel duidelijk gezegd wat er gaat gebeuren: de HEERE zal Elia opnemen in de hemel door middel van een storm (de Statenvertaling vertaalt onweder). Wat Elia nu gaat doen, zijn dus de laatste dingen die hij op aarde deed. Elia en Elisa gaan naar Gilgal. Gilgal was een bekende plaats voor de Israëlieten; het was de eerste plaats waar ze zich legerden nadat ze in het beloofde land waren aangekomen (Joz. 4:19).

Vers 2 - 6

Elia wil dat Elisa in Gilgal achterblijft bij de profetenzonen, omdat de HEERE hem naar Bethel heeft gestuurd. Bethel, de plaats waar de HEERE aan Jakob verschenen was (Gen. 28:11-22). Maar Elisa zweert dat hij Elia niet zal verlaten. Als ze in Bethel gekomen zijn, spreken de zonen der profeten van Bethel Elisa aan: Weet je dat de HEERE vandaag je meester zal wegnemen? Elisa wil dat ze zwijgen, waarschijnlijk omdat het niet gepast is om daarover te praten terwijl Elia er nog is. Het kan ook zijn dat de profetenzonen er verkeerde bedoelingen mee hadden om dit tegen Elisa te zeggen. In Bethel wil Elia opnieuw alleen verder gaan, dit keer naar Jericho. Maar opnieuw weigert Elisa pertinent. Hij gaat mee naar Jericho, de bekende stad die als eerste door de Israëlieten veroverd werd (Joz. 6). In Jericho gekomen spreken de profetenzonen daar Elisa opnieuw aan. Opnieuw legt Elisa hen het zwijgen op. En weer wil Elia alleen verder, nu naar de Jordaan. Elisa houdt zelfs deze derde keer vol dat hij bij Elia wil blijven. Wat een beproeving moet dit voor Elisa geweest zijn. Tot drie keer toe wil de profeet van de HEERE, Elia, dat hij niet met hem meegaat. Tot drie keer toe houdt Elisa vol dat hij mee wil.

Vers 7 - 8

Vijftig mannen van de profetenzonen staan op een afstand toe te kijken naar Elia en Elisa. Zij zullen getuigen zijn van wonderlijke dingen. Als ze bij de Jordaan zijn aangekomen en dus niet verder kunnen, slaat Elia met zijn mantel op het water, waarna er een pad ontstaat. Dit wonder herinnert sterk aan Mozes, die van de Heere de macht kreeg hetzelfde wonder te doen om het volk Israël de Schelfzee over te laten steken (Ex. 24:21-22). Elia en Mozes lijken in veel opzichten op elkaar. Het is niet toevallig dat Mozes en Elia de twee profeten zijn die door de discipelen gezien worden bij de verheerlijking op de berg.

Vers 9 -10

Nadat Elia en Elisa door het pad de Jordaan zijn overgestoken, vraagt Elia aan Elisa wat hij van Elia wil hebben, voordat hij weggenomen wordt. Elisa antwoordt: Dat toch twee delen van uw geest op mij zijn. Wat wil Elisa hiermee zeggen? Waarschijnlijk moeten we dit verbinden met Deut. 21:17, waar staat dat de eerstgeborene een dubbel deel krijgt. Elisa vraagt dus indirect aan Elia of hij zijn opvolger mag zijn. De erfenis waar hij om vraagt is een geestelijke erfenis, namelijk een profetische geest zoals Elia die had. Elia reageert op Elisa's verzoek door hem erop te wijzen dat hij een harde zaak, dat is een moeilijke zaak, heeft begeerd. Waarschijnlijk noemt hij dit verzoek moeilijk, omdat hij niet in staat is dit aan Elisa te geven. De HEERE beschikt over zijn geest, het is iets wat de HEERE moet geven. Toch vertrouwt hij erop dat God dit zal doen, als Elisa erbij zal zijn als Elia weggenomen wordt. Als hij van de HEERE bij deze wonderlijke gebeurtenis aanwezig mag zijn, wil dat zeggen dat hij Elia op zal volgen en ook de geest van Elia zal krijgen.

Vers 11

Elia en Elisa lopen verder, met elkaar pratend. Plotseling is daar een vurige wagen met vurige paarden! Het vuur laat zien dat het God is Die Elia komt halen. God verschijnt in deze vurige wagen met vurige paarden. Hij gebruikt een wagen met paarden ervoor als vervoersmiddel om Elia te halen. Er wordt scheiding gemaakt tussen Elia en Elisa. Elia wordt onbereikbaar, zelfs voor Elisa. Elia vaart lichamelijk naar de hemel. Wij weten heel goed dat kinderen van God na hun dood naar de hemel gaan, maar in de tijd van Elia was dat nog niet zo duidelijk. De HEERE had nog niet zo duidelijk geopenbaard dat Zijn kinderen na hun leven bij Hem in de hemel zouden zijn. Daarom is deze gebeurtenis voor de mensen uit die tijd extra bijzonder. De opname van Elia doet sterk denken aan die van Henoch (Gen. 5:24). Henoch leefde zo dicht bij de Heere, dat Hij hem wegnam. Dat zal ook voor Elia gelden. Elia leefde ook heel dicht bij de Heere en Hij nam hem op een bijzondere manier weg.

Vers 12

Elisa ziet wat er met zijn meester Elia gebeurt. Daarom roept hij het uit: Mijn vader, mijn vader, wagen Israëls en zijn ruiters (vs. 12). Mijn vader, zo noemt Elisa Elia. Elia was als een vader voor Elisa. Hij heeft veel van deze profeet geleerd wat hij nu zelf in de praktijk gaat brengen, zoals zoons veel van hun vader leren. Ook heeft Elisa Elia lief, zoals een zoon van zijn vader houdt. Met wagen Israëls en zijn ruiters duidt Elisa de vurige wagen met de hemelse ruiters, engelen, aan. Elia is uit Elisa's blikveld verdwenen. Als reactie scheurt Elisa zijn kleren. Dat betekent twee dingen: het is een uiting van rouw om het weggaan van Elia én het is er een teken van dat Elisa's oude leven voorgoed voorbij is.

Vers 13 -14

Elisa raapt de mantel van Elia op. Deze profetenmantel wordt van hem. Elisa mocht bij het wegnemen van Elia aanwezig zijn. Dat betekent dat hij een dubbel deel van de geest van Elia heeft gekregen en dat hij Elia's opvolger is. Daarom is Elia's mantel nu ook van hem. Elisa loopt terug naar de Jordaan en doet precies hetzelfde als wat Elia deed: hij slaat met zijn mantel op het water. Terwijl hij dat doet, vraagt hij: Waar is de HEERE, de God van Elia? Ja, Dezelve? (vs. 14). Elisa doet zo als het ware een klemmend beroep op de HEERE: HEERE, laat zien dat U niet alleen de God van Elia, maar ook mijn God bent! En wat gebeurt er? Ook nu ontstaat er een pad! De HEERE laat zo aan Elisa zien dat hij de rechtmatige opvolger is van Elia. Dat blijken ook de profetenzonen te geloven (vs. 15).

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan:

- Dank de Heere dat hij mensen wil gebruiken in zijn dienst; dominees, jufs en meesters om over Hem te vertellen.
- Bid voor de dominee en kerkenraad, of God hen Zijn Geest wil geven. Om kracht en wijsheid.
- Bid of de Heere ook de kinderen in Zijn dienst wil gebruiken. (ambt van alle gelovigen, maar ook als dominee, zendeling of evangelist)
- Bid voor de mannen die de opleiding tot predikant volgen.
- Bid of de boodschap van de dominee, juf of meester kracht mag doen in ons hart.

Vertelschets

Intro

Neem twee kannen of flessen mee en een aantal bekertjes, deel deze bekertjes uit aan de kinderen van de club. Vul eerst de ene fles onder de kraan en vul een aantal bekertjes met water. Vul nu de andere fles en vul hiermee de bekertjes van de andere kinderen. Ga met de kinderen het gesprek aan wat belangrijk is, de fles of het drinken dat ze eruit krijgen? Of het belangrijk is uit welke fles het drinken kwam? Probeer de kinderen te laten ontdekken dat het water allemaal uit dezelfde kraan/bron kwam en dat je verschillende flessen kunt gebruiken om het bij de kinderen te brengen.

Beginzin

Kijk, daar lopen Elia en Elisa op de weg van Gilgal naar Bethel; wat hebben ze al veel meegemaakt samen, wat heeft Elisa veel van Elia geleerd. Wat zijn ze ook veel van elkaar gaan houden, zoals een vader van zijn kind en een kind van zijn vader.

Praat er maar niet over

- Elisa is in gedachten in Gilgal; de Heere heeft hem laten zien dat Elia in een storm opgenomen zal worden in de hemel. Elia wil niet dat Elisa met hem meegaat naar Bethel, toch wil Elisa met hem mee.
- In de verte zien ze de profetenzonen uit Bethel al naar hen toe komen. Ze vragen of Elisa weet dat Elia vandaag gaat sterven. Hier mogen ze van Elisa niet over praten.
- Waarom wil Elia nu weer niet dat hij met hem meegaat naar Jericho, hij houdt toch van Hem en wil bij hem zijn als een oudste zoon bij zijn vader. Elisa zweert opnieuw: Zo waarachtig als de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten!
- Ook in Jericho komen de profetenzonen afscheid nemen van hun 'vader' en weer vragen ze of Elisa weet dat Elia gaat sterven en weer antwoordt Elisa dat ze dat hij het wel weet en dat ze er niet over mogen praten.
- Voor de derde keer wil Elia niet dat Elisa met hem meegaat naar de Jordaan en voor de derde keer zweert Elisa: Zo waarachtig als de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten!
- *Wat houdt Elisa veel van Elia, omdat Elia een knecht van de Heere is en hem veel over de Heere heeft verteld. Heb jij ook iemand waarvan jij zoveel houdt, omdat hij of zij met jou over de Heere praat?*

Bij de Jordaan

- 50 profetenzonen lopen mee naar de Jordaan, maar op een afstand blijven ze staan. Elisa loopt verder met Elia mee naar de Jordaan.
- Elia doet zijn profetenmantel uit en rolt hem op, met de rol slaat hij op het water en kijk... het water gaat naar links en rechts en er komt een pad! Over het droge pad gaan Elisa en Elia naar de overkant. Elia vraagt Elisa wat hij graag wil voordat Elisa opgenomen wordt in de hemel.
- Elisa wil net als de oudste zoon een dubbele erfenis van zijn vader en net als de oudste zoon de opvolger van Elia zijn. *Dat kan Elia hem niet geven, alleen de Heere geeft Zijn Geest en gaven aan wie Hij wil. Wat wil jij van de Heere hebben? Ook dat Zijn Geest in jouw hart woont?*
- Elia zegt dat er zal gebeuren wat Elia vroeg als Elisa hem weg ziet gaan. En zo praten ze nog even samen, terwijl ze rondwandelen.

Elisa volgt Elia op

- Plotseling begint het te stormen en te onweren en er komt een vurige wagen van engelen, hiermee ziet Elisa Elia naar de hemel gaan. Wat ontzettend indrukwekkend. Elia roept uit: Mijn vader, mijn vader, wagen Israëls en zijn ruiters!
- Dan staat Elisa alleen, hij scheurt zijn kleren van verdriet over Elia. Toch is hij niet echt alleen, want kijk eens op de grond: hij pakt Elia's mantel op, hij is de nieuwe profeet, God is bij hem, God is in hem.
- Elisa gaat terug naar de Jordaan en bidt God: Waar is de HEERE, de God van Elia? Ja, Dezelve?
- Als Elisa met de opgerolde mantel op het water slaat, doet God hetzelfde wonder.

Slotzin

Wat een wonder, nu mag hij, Elisa, de knecht van de Heere zijn. Zoals de Heere bij Elia was, hem kracht gaf en in hem woonde, zo wil de Heere ook in Elisa wonen en hem gebruiken als zijn knecht. *Wil jij ook dat de Heere jou gebruikt als Zijn knecht? Vertel anderen over Hem en laat in je leven, in wat je doet zien wie God is.*

Wat heeft de intro van vanavond te maken met het Bijbelverhaal? Praat door over dat de Heere verschillende mensen gebruikt in Zijn dienst, dat het niet gaat om de mensen, die allemaal zwak zijn in zichzelf, maar om Israëls God, die krachten geeft, Van Wien het volk zijn sterkte heeft: Looft God; elk moet Hem vrezen. Psalm 74:17

Antwoorden Bijbelstudie

1. Woorden die ingevuld moeten worden:

Elia en Elisa gaan samen van **Gilgal**
naar **Bethel**
en daarna naar **Jericho**.

Elia wil **niet** dat Elisa met hem meegaat.

Elisa zegt **drie** keer: Zo waarachtig als de HEERE leeft en uw ziel leeft, **ik zal u niet verlaten!**

Het is goed om de kinderen uit te leggen wat deze laatste zin betekent; Elisa zweert hier drie keer dat hij bij Elia zal blijven.

2. Goed antwoord: 'Dat zijn leerlingen van Elia, die bij elkaar zijn gaan wonen.'
Profetenzonen kan voor de kinderen een verwarrend begrip zijn. In de achtergrondinformatie kun je hier meer over lezen.
3. a. Elisa wil twee delen hebben van Elia's geest; hij vraagt hier om de erfenis van een eerstgeboren zoon (zie exegese bij vers 9 en 10 en Deuteronomium 21). Hij wil graag de opvolger van Elia zijn en zijn profetische geest hebben.
b. Elia kan hem dat zelf niet geven, alleen God kan dat.
c. Ja; hij ziet Elia opvaren naar de hemel, dat is het teken dat Elia hem gezegd had. Ook krijgt hij de profetenjas van Elia.
d. Als Elisa weer over de Jordaan terug moet slaat hij met de profetenjas op het water en vraagt hij waar de God van Elia is. God doet hetzelfde wonder als bij Elia, er komt een pad in de rivier, zo laat God zien dat Elisa de nieuwe profeet is.
e. Dominees, zendelingen, evangelisten, maar ook ouderlingen, jufs, meesters.
4. a. Deze vraag zal voor de jongste kinderen nog best pittig zijn, eenvoudige uitleg is daarom belangrijk. Met de oudere kinderen kun je hier wat meer over door te praten.
In 2 Korinthe 4:7 staat Maar wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons;
Praat er met de kinderen over dat het niet echt belangrijk is wie er over God vertelt. Niet de dominee of de meester is belangrijk, maar wat hij zegt. Het is een groot wonder dat de Heere mensen wil gebruiken als Zijn knecht. Wij zijn van onszelf zwakke en zondige mensen, maar God wil door Zijn kracht door ons werken. Ook als jongen / meisje / man / vrouw. Ook als je vindt dat je niet veel weet of kan in vergelijking met anderen. Elia

was een heel grote profeet, die veel heeft mogen werken in de dienst van God en veel wonderen heeft gedaan, toch was ook Elia maar een mens die eens moest sterven en in zijn plaats kwam een nieuwe profeet. In de vorige Bijbelstudies hebben we gezien dat Elia ook soms zwak en moedeloos was, maar de Heere gaf hem weer nieuwe krachten. Zo wil de Heere dat bij al Zijn knechten doen.

b. Bij deze vraag kunnen verschillende dingen genoemd worden, te denken valt aan: anderen over de Heere Jezus vertellen, andere mensen helpen, bidden voor elkaar, de Heere dienen, doen wat de Heere wil, er iets van zeggen als iemand een lelijk woord zegt.

De Heere kan van onze club kinderen roepen om dominee te worden, we mogen er met de kinderen ook om bidden of Hij steeds opnieuw zo mannen wil roepen in Zijn dienst.

Woordzoeker

Achterin het Bijbelstudieboekje is een woordzoeker opgenomen. Iedere Bijbelstudie geef je de kinderen enkele woorden. Deze mogen ze opschrijven en opzoeken.

Bij Bijbelstudie 5 zijn het de woorden:

Elisa / Geest / hemelvaart / knecht / mantel / paarden

Als alle woorden van de vijf Bijbelstudies zijn gevonden, blijven er nog een aantal letters over.

Deze vormen de zin 'Ben jij een knecht van de Heere?'

Hierover kun je met de kinderen in gesprek. (In combinatie met vraag 4b) Wanneer ben je een knecht? Hoe ben je een knecht? Wat vraagt God van jou? Hoe maakt God je als een knecht? Is dat een saai leven? Wellicht kun je ook de verwerking hierop aan laten sluiten

Verwerking

Creatief bezig zijn

Maak iets eenvoudigs maar moois waar je de een mooie tekst op kwijt kunt. Zoals 2 Kor. 4:7 / Ps 119:125 / ...

Je kunt denken aan:

-Een onderzetter van karton, klei, vilt, krijtbordfolie

-Figuurzaag een eenvoudige vorm.

-Maak een tol met verschillende kleuren papier.

-Een raamhanger waarbij je 1 vorm in diverse kleuren vliegerpapier op en over elkaar heen plakt.

Dit plak je in een stevig frame. Alles wat daarbuiten valt knip je af.

De mantel

Voor de jonge kinderen:

- Waarom en wanneer draag je een jas?
- Elisa kreeg de jas / de mantel van Elia. Als hij met de jas op het water slaat, komt er een pad.

